

**BUDAPESTI GAZDASÁGI FŐISKOLA
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG**

**Az Európai Unió által támogatott pályázatok elszámolási sajátosságai az Uniriv
Ipari és Kereskedelmi Kft.-nél**

Belső konzulens: Simonné Romsics Erika

Csizmadia Eszter

Nappali BA

Külső konzulens: Miléder Judit

**Pénzügy és Számvitel Szak
Számvitel Szakirány**

NYILATKOZAT
a szakdolgozat digitális formátumának benyújtásáról

A hallgató neve: Csizmadia Eszter
Szak/szakirány: Pénzügy és Számvitel Szak
Számvitel Szakirány

Neptun kód: XHHR7Q A szakdolgozat megvédésének dátuma (év): 2014

A szakdolgozat pontos címe:
Az Európai Unió által támogatott pályázatok elszámolási sajátosságai az Uniriv Ipari és Kereskedelmi Kft-nél

Belső konzulens neve: Simonné Romsics Erika
Külső konzulens neve: Miléder Judit

Legalább 5 kulcsszó a dolgozat tartalmára vonatkozóan:
Európai Unió, pályázati rendszer, elszámolás, támogatás, számviteli elszámolás

Benyújtott szakdolgozatom **nem titkosított / titkosított**.
(Kérjük a megfelelőt aláhúzni! Titkosított dolgozat esetén kérjük a titkosítási kérelem egy példányát csatolni vagy az eredetit másolatkészítés céljára átadni.)

Hozzájárulok / nem járulok hozzá, hogy nem titkosított szakdolgozatomat a főiskola könyvtára az interneten a nyilvánosság számára közzétegye. (Kérjük a megfelelőt aláhúzni!) Hozzájárulásom - szerzői jogaim maradéktalan tiszteletben tartása mellett - egy nem kizárólagos, időtartamra nem korlátozott felhasználási engedély.

Felelősségem tudatában kijelentem, hogy szakdolgozatom digitális adatállománya mindenben eleget tesz a vonatkozó és hatályos intézményi előírásoknak, tartalma megegyezik a nyomtatott formában benyújtott szakdolgozatommal.

Dátum: 2014. január 6.

.....
hallgató aláírása

A digitális szakdolgozat könyvtári benyújtását és átvételét igazolom.

Dátum: .....

.....
könyvtári munkatárs

TARTALOM

1. Bevezetés	3
2. Pályázati és támogatási rendszere	4
2.1. Az Európai Unió támogatási rendszere	4
2.1.1. Az EU regionális politikája	4
2.1.2. A rendelkezésre álló források és jellemzőik	7
2.2. Magyarország pályázati rendszere	9
2.2.1. Fejlesztési tervek 2007-től	9
2.2.1.1. Új Magyarország Fejlesztési Terv	11
2.2.1.2. Új Széchenyi Terv	13
2.2.2. Operatív programok	16
2.2.2.1. Régiók helyzetének eltérései az országban	16
2.2.2.2. Operatív programok sajátosságai	18
2.3. Pályázatok elszámolási sajátosságai	20
3. Az Uniriv Kft. bemutatása	21
3.1. Az Uniriv Kft. története, tevékenysége és gazdasági helyzete	21
3.1.1. A társaság története	21
3.1.2. A vállalat tevékenysége, gazdasági kapcsolatai a világban	22
3.1.3. A kft. számviteli rendszere	24
3.2. Az Uniriv Kft. célkitűzései és az elnyert pályázatok kapcsolata	28
3.2.1. Innováció és fejlődés	28
3.2.2. Az elmúlt három év nyertes pályázatai	30
4. Az ipartelepítésre irányuló pályázat sajátosságai	32
4.1. A pályázat célja, a pályázati folyamat	32
4.2. Elszámolási sajátosságok	36
4.2.1. A megvalósítás feladatai, módosítások	36
4.2.2. Résszámlák és kifizetési igények	38
4.2.3. A projekt végrehajtása közben felmerült problémák	44
4.2.4. A záró beszámoló, a kivitelezés lezárása	46
4.2.5. Az aktivált eszközök számviteli jellemzői, elszámolásuk	49
4.2.6. További teendők (a pályázat „utóélete”)	55
5. Összegzés és javaslatok	57
IRODALOMJEGYZÉK	
ÁBRÁK ÉS TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE	
MELLÉKLETEK	
KONZULTÁCIÓS LAP	
NYILATKOZAT	
SZERZŐI ÖSSZEFOGLALÓ	

1. BEVEZETÉS

1.1. Az Európai Unió (EU) mindennapi életünk részévé vált 2004-es csatlakozásunk előkészítő szakaszától kezdődően. Az azóta eltelt években kiemelten áthatja gazdaságunkat kialakított szabályaival, intézményrendszerével és a tagországok rendelkezésére bocsátott jelentős forrásaival egyaránt. Ez utóbbi nagymértékű segítséget nyújt a különböző személyek, szervezetek, vállalkozások számára az elképzelt beruházások, fejlesztések megvalósításához, de egyben elvárásokat is támaszt. Ez a kettősség teszi lehetővé, hogy a támogatott programok és projektek sikeressé válhassanak. Népszerűségét és lehetőség-gazdagságát bizonyítja, hogy a Vas megyei néhány ezer lelkes városban, Csepregen is rengeteg nyomát találhatjuk elnyert pályázati támogatásoknak. Megjelennek iskolák korszerűsítésében, felszereltségük javításában, a városközpont revitalizálásban¹ és vállalkozás-fejlesztésekben.

1.2. Véleményem szerint az utóbbi körből kiemelkedik az Uniriv Kft., mely cégnél gyakorlatomat töltöttem. A társaságnak több lezárt és folyamatban lévő EU által társfinanszírozott pályázata is van. Témaválasztásom alapjául is ez szolgált, mivel ezek mind mennyiségükben, mind összegükben számottevőnek tekinthetők. Célom az volt, hogy dolgozatomban bemutassak néhány a vállalkozással összefüggő kiírt pályázatot, egy pályázati folyamatot a kivitelezéssel és a várható eredményekkel, kiemelten kezelve a számviteli sajátosságokat és feladatokat az előkészülettől a megvalósításig és elszámolásig.

1.3. A kutatásom módszere alapvetően a deduktív témafeldolgozás volt, amely kiterjed a gazdasági környezet támogatásokhoz kapcsolódó feltételrendszerére is (EU-s és állami intézményrendszerek, kifizetések stb.), vagyis lényegében kvalitatív forrásokon alapul. Ez a komplexitásra törekedő megközelítés segített abban, hogy értékelhessem, milyen mértékben szolgálhatja egy vállalkozás érdekeit az elnyerhető pénzek piaca.

---

¹ Jelentése: új életre keltés. A városközpont esetében ez a környezet megújítására, valamint a társadalmi és kulturális események helyszínének megteremtésére vonatkozik. (Pályázat: NYDOP-3.1.1/A-2f-2009-0008)

2. PÁLYÁZATI ÉS TÁMOGATÁSI RENDSZEREK

2.1. Az Európai Unió támogatási rendszere

2.1.1. Az EU regionális politikája

2.1.1.1. Az Európai Unió, ahogy a neve is mutatja, folyamatos bővülésével is egységre törekszik. Az újabb és újabb szabályozásokat figyelemmel kísérve ez a területi kapcsolódásból indulva egyre inkább a közigazgatási, irányítási, pénzügyi egységesítés felé halad. Ugyanakkor lényegesnek tekintendő, hogy egyszerre beszélhetünk egyrészt pénzügyi együttműködésről, másrészt az egyes tagországok (néha erőteljesen megmutatkozó) fejlettségbeli különbségeiről. Ez utóbbi már korán jelentkező probléma volt a Közösség történetében. A tagállamok sorának bővítése az *egységes Európa* létrehozásához elengedhetlenné vált, ugyanakkor ez azzal járt együtt, hogy sok nagyon különböző társadalmi és gazdasági struktúrájú országnak kellett közösen koordinálnia tevékenységét. Ennek megvalósításához szükség volt arra, hogy a hátrányban lévő országokat valamilyen módon segítsék, hiszen ez alapozta meg az egész Közösség fejlődésének lehetséges irányvonalait a későbbiekben. Ahhoz, hogy az egyes támogatások forrásait megfelelő helyről gyűjthessék össze, valamint ezeket utána a megfelelő helyen oszthassák szét, szükség volt valamilyen rendező elvre, amely ebben az esetben a területi felosztás lett. A különböző szempontokból összetartozó területekhez (amelyek így fejlettségükben is hasonlóak voltak egymáshoz) azonos forrásokat és elosztási lehetőségeket (célokat) jelöltek meg. Az ilyen formában összetartozó területek közül el kellett határolni a *kezelhető méretűeket*, vagyis azokat, ahol a forrásallokáció hatékonyan követhető, és az eredmények jobban mérhetőek. Ez vezetett a régiók és így az EU regionális politikája alapjainak, céljainak és forrásrendszerének kialakításához.

2.1.1.2. A régió tehát, ahogy a fentiekből is látható, hasonló sajátosságokkal bíró területeket jelöl. Az EU által jóváhagyott területi

felosztási rendszerben (NUTS²) a második szinten található. A teljes rendszer a következőképpen alakul:

- NUTS1: a régióknál eggyel magasabb, például tartományi szintet jelöl
- NUTS2: ez jelenti tehát a régiók szintjét
- NUTS3: ez a csoport a megyék területének feleltethető meg
- NUTS4 és NUTS5: további bontások, amennyiben szükségesek, melyek használatát a tagállam saját hatáskörben dönti el

Az egyes tagállamok regionális különbségeiről már az EU alapjait jelentő Római Szerződés is említést tesz, de mivel ekkor főként a fejlett országok csatlakozásáról volt szó, az esetleges pénzügyi források elosztását szolgáló intézményesítés még nem került előtérbe. Az első lényeges előrelépés 1972-ben történt, amikor dotációk révén már a Közösség is részt kívánt venni a fejletlenebb térségek felzárkóztatásában. Ezt követte egy pénzügyi alap, az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA³) létrehozása három évvel később. A regionális politika fogalmi bevezetése pedig az Egységes Európai Okmány elfogadásával történt meg 1987-ben. (www.euvonal.hu)

2.1.1.3. Az így létrejött regionális politika tehát az eltérő fejlettségi helyzetben lévő régiók közel azonos szintre hozását kívánja elérni. Az egyes térségek lemaradásának különböző ismérvei vannak, amelyek azonban jól kategorizálhatók. Ilyenek: az infrastruktúra, az innováció területe, a működő tőke, a terület elhelyezkedése, illetve a fennálló gazdasági és társadalmi rendszer szerepe. Ezek az ismérvek gyakorlatilag a teljes rendszert átfogják, alakításukkal az adott régió helyzete befolyásolhatóvá válik. Az *infrastruktúra* és hozzá kapcsolódóan a humán erőforrás helyzete gazdaságilag elsőrendű szempontnak tekinthető, hiszen egy működő vállalkozás sorsát is eldöntheti. Ha a hely nehezen megközelíthető, vagy nincsenek megfelelő szakemberek, az adott vállalkozás más régiót részesít előnyben. Ugyanakkor az is fontos szempont, hogy legyen *fejlesztési*

² NUTS: Nomenclature of Territorial Units for Statistics – Területi Egységek Statisztikai Rendszere

³ ERFA – ERDF: European Regional Development Fund

lehetőség: a hasonló *kutatásokból* származó információk megoszthatók legyenek, valamint megvalósuljon a megfelelő szakemberek vonzása a térségbe. A *működő tőke* nemcsak az adott (befektető) vállalat szempontjából fontos, hanem a valamilyen módon kapcsolódó cégeknek is, azoknak megrendelést vagy elérhető erőforrásokat szolgáltatva. A *területi elhelyezkedés* is kiemelkedő nézőpont lehet, de az EU csatlakozással már nemcsak az országon belüli, hanem a határon átnyúló helyzet is. Egy régió elszakadhat az anyaország központjától, de együttműködhet a határ másik oldalán lévő régióval. Végül úgy gondolom, nem kell külön hangsúlyozni, hogy egy ország irányításával mennyire meghatározható a *társadalmi és gazdasági környezet*. Az adórendszer, a jogszabályi háttér és a különféle követelmények is dönthetnek arról, hogy mely térség lesz majd befektetésre érdemes terület. (Bozsik, N. 2011)

2.1.1.4. A regionális politika épp azt a célt szolgálja, hogy a fenti tényezők alakításával befolyásolja egy térség fejlettségét. Ehhez állandósult alapelveket, és kis mértékben változó fő célokat jelöl meg. Az alapelvek azok, amelyek a vázát képezik a források elosztásának és hatékonyság maximalizálásának. Az első ilyen a *szubszidiaritás és decentralizáció* elve. Ez lényegében azt jelenti, hogy a döntés, az elosztás és az ellenőrzés is azon a közigazgatási szinten jelenjen meg, amely a legjobb rálátást biztosítja. A következő elv az összehangolt, koordinált tevékenységeket hangsúlyozza, ez a *partnerség* elve. Ez alapvetően az Európai Unió és az adott tagország végrehajtási szervezetei közti együttműködést tükrözi, de értelmezhető a tagállam és annak gazdasági szereplői közti együttműködésre is. A *programozás* a harmadik olyan alaptétel, amely segíti a támogatás hasznosságát, hiszen ez garantálja, hogy az adott cél minél nagyobb körben bontakozhasson ki, vagyis továbbgyűrűző hatást váltson ki. Utolsóként a *koncentráció és addicionalitás* került meghatározásra. Előbbi a rendelkezésre álló források minél jobb allokációját szolgálja, vagyis azt, hogy az a terület (régió) részesedhessen a pénzügyi segítségből, amely az EU által szabott fejlettségi feltételrendszernek is megfelel. Az addicionalitás kiegészítést jelent, és a tagország kormányzati fiskális hozzájárulását takarja az adott projekt megvalósításához. Az alapelvek figyelembe vételével

megvalósítandó célok időközben változtak ugyan, de mindig az alapkoncepción belül. A jelenleg is érvényben lévő 2007-2013-as költségvetési ciklusban a konvergencia, a versenyképesség és a régiók közti együttműködés lett a meghatározó. (www.euvonal.hu) Ezek tehát azok a rendszerező koncepciók, amelyek megalapozzák a regionális politika működését.

2.1.2. A rendelkezésre álló források és jellemzőik

2.1.2.1. Az Európai Közösség a regionális politika keretében tehát elsősorban pénzügyi segítséget nyújt a tagországoknak. A forrásokat különböző finansziális Alapok szolgáltatják. A céljuk összességében az adott régió felzárkózásának elősegítése. Ennek megvalósításához további alcélok vezetnek, melyekhez rendszerint különböző pénzügyi forrásokat alakítottak ki: ERFA – Európai Regionális Fejlesztési Alap, ESZA – Európai Szociális Alap, EMOGA – Európai Mezőgazdasági Orientációs Garancia Alap, HOPE – Halászati Orientációs Pénzügyi Eszköz és a Kohéziós Alap. Az előbbiektől az ERFA állt konkrétan a regionális politika rendelkezésére. Azóta is ez maradt a legjelentősebb alappillére, hiszen a támogatások elosztását tekintve az ERFA-n keresztül áramlik a legtöbb forrás. Működésének célját az évek során megtartotta, de az alábbi változásokkal:

1. számú ábra: Az ERFA jellemzőinek változásai

Forrás: saját szerkesztés (a www.euvonal adatait felhasználva)

Ahogy a fenti ábrán is látszik az alapvető különbséget az elkülöníthető két időbeli szakasz között a regionális politika megléte okozta. Az első időközben, mialatt valójában nem volt a Közösségnek egyértelműen elkülöníthető, intézményesített ilyen irányú politikája, ezért nem is volt mód a legmagasabb szintű koordinációt szolgáló támogatások nyújtására. Csupán

az egyes tagországok kormányzati szintű költségvetése számára volt adható pénzügyi segítség. Ez továbbgyűrűzött a célkörre is, hiszen a felsőbb szintű összehangolás és együttműködés hiánya csak az alacsonyabb szintű projektek megvalósításához biztosított keretet, szemben a később alapelvvé is vált programozással.

2.1.2.2. Egy másik fontos pénzügyi forrás az Európai Szociális Alap (ESZA). Nem alapvetően a regionális politikához kapcsolódik, így már annak nevesítése előtt létrejött. Többszöri átalakítása során az ERFA-hoz hasonló változásokon ment keresztül, vagyis a nemzeti célok támogatásától a közösségi politika megvalósításának forrásává vált. Rendeltetése azonban lényegében nem változott, ennek megfelelően a foglalkoztatás, humán erőforrás gazdálkodás a fő területe. *„Az Európai Szociális Alap (ESZA) célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott gazdasági és társadalmi fejlődést a tagállamok azon szakpolitikáinak támogatásával, melyek a teljes foglalkoztatás elérésére, a munka minőségének és a termelékenység javítására, továbbá a társadalmi befogadás előmozdítására és a foglalkoztatás nemzeti, regionális és helyi szintű egyenlőtlenségeinek csökkentésére irányulnak.”* (www.euvonal.hu, 2012, p.4.) Az ESZA a strukturális alapok részét képezi az ERFA-val együtt. Jelenleg csupán ez a két alap maradt meg ebben a csoportban, de korábban ide tartozott az EMOGA és a HOPE is. Napjainkban a közös agrárpolitika és halászati politika pénzügyi támogatásának alapjai, kiválva regionális politikából.

2.1.2.3. A következő a Kohéziós Alap, amint a neve is mutatja, a tagállamok és azok régiói közti kohézió erősítését hivatott segíteni. Ezen felül célja az is, hogy elmaradottabb régiók támogatásával hozzájáruljon az euro zónához való csatlakozás előkészítéséhez. A monetáris unióba történő belépéshez támasztott követelmények között van olyan (pl. államháztartási deficit korlátja⁴), amely a fejlődés kibontakozásával ellentétben hat, ezt kívánja áthidalni pénzügyi segítségnyújtással a Kohéziós Alap. Elsődleges

⁴ Ez a maastrichti konvergencia kritériumok egyike, melyet az euro bevezetését kívánó országnak teljesítenie kell. Tartalma szerint a tagállam államháztartási hiánya nem haladhatja meg két év átlagában a GDP 3%-át. Az ellentét abban áll, hogy kisebb kiadással nagyobb gazdasági növekedést érjen el.

támogatási területei a környezetvédelem és a közlekedési infrastrukturális beruházások. Működése szorosan összefonódik a strukturális alapok funkciójával, mintegy kiegészítve azt.

2.1.2.4. A fenti alapok tehát lényeges szerepet töltenek be az EU regionális politikájában. Az alapokból igényelhető pénzügyi források azonban csak meghatározott kör számára elérhetőek, hiszen céljukat tekintve egyes tagállamok különböző régiói fejlettségben már magasabb szintre sorolhatók. Ennek megfelelően a strukturális alapok azon NUTS 2 szintű területeknek állnak rendelkezésre, amelyekben az unió átlagos egy főre jutó GDP-jének 75%-át sem érik el. A Kohéziós Alap igénybevétel határa az átlagos GNI 90%-a alatti besorolású területek. (www.euvonal.hu) Az Európai Unión belüli területek fejlettségbeli különbségeit jól mutatja, hogy az ezeknek az alapoknak juttatott pénzügyi keretek a Közösség legjelentősebb kiadásait jelentik több költségvetési ciklusra⁵ vonatkozóan. Ezen felül természetesen figyelembe veendő az addicionalitás alapelve is, hiszen a kapott összegeket az egyes tagállamok saját költségvetésből kötelesek kiegészíteni.

2.2. Magyarország pályázati rendszere

2.2.1. Fejlesztési tervek 2007-től

Magyarország EU-hoz kapcsolódó pályázati rendszerének bemutatása alapvetően a Nemzeti Fejlesztési Terveken keresztül lehetséges. Az elfogadáshoz vezető *folyamat* alapja az EU korábban bemutatott feltételrendszere⁶. Amennyiben ezeket teljesíti, lehetősége nyílik rá, hogy meghatározott fejlesztési céljaihoz közösségi forrásokat vegyen igénybe. A megszerzésükhöz azonban előzetes tervet kell készítenie, amelyben bemutatja mindazokat az irányokat és területeket, ahol leginkább szükséges

⁵ Az Európai Unión belül a költségvetési ciklusok hét éves periódusokat takarnak, amelyeken belül előre meghatározottak a rendelkezésre álló források összegei. Mivel a költségvetésnek nullszaldós egyenleget kell mutatnia, ezért csak annyi forrást oszthatnak szét, amennyi a különböző forrásokból (pl. vám, tagországok befizetései) a Közösség számára rendelkezésre áll.

⁶ Lásd: 2.1.2.4. pont – Strukturális Alapok és Kohéziós Alap igénybevételének lehetőségei.

és lehetséges valamilyen haladás elérése: ezek a Nemzeti Fejlesztési Tervek (NFT). Az NFT-k tehát az EU költségvetési ciklusainak megfelelően hét évre készülnek, vagyis a tagországoknak minden esetben rendelkeznie kell érvényes tervvel. Alapvetően tehát ezek tartalmazzák majd a különböző pénzügyi alapokból felhasználható támogatási összegek hasznosítási lehetőségeit. Ezek nem lehetnek ellentétesek az EU által kiemelt célokkal, és nem különbözhetnek az irányoktól. Ezen terveket az Európai Bizottság összeveti saját céljaival, majd döntést hoz annak megfelelőségéről. Jóváhagyás esetén a készítőkkal (ebben az esetben a mindenkori kormánnyal) történő tárgyalás során jelöli ki a Közösségi Támogatási Keretet (KTK). A KTK jogi keretet biztosít ahhoz, hogy mindkét fél (a Közösség és a tagország) teljesítse kötelezettségvállalását. (Mivel minden esetben adott összeg áll rendelkezésre, ez egyben azt is jelenti, hogy a különböző tagországok egymással szemben a saját érdekeiket képviselik.) Tagállami szinten a fejlesztési tervek megvalósításához minden esetben szükség van az érintettek, vagyis a későbbi felhasználók, forrásból részesülők megkérdezésére. Az ő javaslataik alapul szolgálnak majd a fejlesztési tervben foglalt stratégia kialakításához. Ez egyben azt is jelzi, hogy már ebben a szakaszban megvalósul az alapelveként leírt partnerség a tagállam és polgárai között. Miután kijelölte a *célokat és prioritásokat*, következik a forrásallokáció rendszerének megjelenítése. Fontos, hogy ez legyen hatékony és átlátható, hiszen ez az előfeltétele annak, hogy a végrehajtott projektek eredményesek lehessenek. Ez jellemzően az operatív programokat takarja, melyek keretében mind ágazati, mind regionális szinten különféle irányú pályázatok meghirdetésére kerül sor. Az EU ismételt jóváhagyását követően kerülhet sor pályázatok kiírására. (RÁNKY A. – JOBBÁGY V. 2003)

A folyamat közben nagyon fontos az összhang megvalósulása is. Minden fejlesztési tervnek elengedhetetlen tulajdonsága, hogy összhangban kell lennie a mindenkori kormányzati célokkal, vagyis illeszkednie kell az ország

önálló fejlesztési elgondolásaihoz⁷. Éppen ezért szükséges, hogy a terv összehangolt legyen a Nemzeti Akcióprogramokkal (NAP). Ezek rövidebb időszakra készülnek, és nemcsak irányokat, hanem konkrétabb célokat fogalmaznak meg az állampolgárok, gazdasági szereplők véleményei, javaslatai alapján. Ugyanakkor a fentieknek megfelelően lényeges, hogy ne csak az állampolgárok, de a Közösség együttes céljait is szolgálják a támogatásként szétsztható összegek. Ennek biztosítását garantálja a terv megfelelése a Közösségi Stratégiai Iránymutatásoknak. Ezekben általános irányvonalak kerülnek meghatározásra, melyek teljesítésével az Európai Unió tagállami összefogással együttes növekedést, haladást érhet el. Miután ez az összehangoltság megvalósul, sor kerülhet a tényleges adott periódusra szóló fejlesztési terv megalkotására és elfogadására. A terv létrehozása mindig hasonló elveket követ, így felépítése is hasonló. A hatékony stratégia megtalálásához elengedhetetlen a jelenlegi helyzet értékelése, bemutatása. Ez egyben a jelenlévő problémák megvilágítását is jelenti. Miután nyilvánvalóvá válnak a *beavatkozási pontok*, sor kerülhet a *beavatkozási módok* kifejtésére is. Ennek során az időtávot is figyelembe kell venni, így meghatározhatók hosszú távú, azaz általános, valamint rövid távú célok, amelyek tulajdonképpen a ciklus alatt elérendő eredményeket jelölik. Ezek további részletes ismertetése történik meg az operatív programok leírásával. Végül a pénzügyi forrás összetételének, összegének, és időbeli felhasználásának bemutatása következik. A fejlesztési terv minden esetben tartalmaz előzetes értékelést az adott időszakra vonatkozóan, valamint utólagos értékelést az előző tervből leszűrhető tapasztalatok formájában.

2.2.1.1. Új Magyarország Fejlesztési Terv

2.2.1.1.1. A legutóbbi költségvetési ciklusra, vagyis a 2007-2013-as időszakra szóló NFT Új Magyarország Fejlesztési Tervként (ÚMFT)

került elfogadásra. Ebben kettő általános, hosszú távú cél fogalmazódott

⁷ Ebben is megfigyelhető egy alapelv, az addicionalitás elve, hiszen nem elvont terveket kell megfogalmazni, hanem meghatározott elérhető célokat kell kitűzni, amelyekhez a Közösség finansziális forrásokat bocsát rendelkezésre.

meg az EU iránymutatásaival összhangban. Ezek a munkanélküliség csökkentése a *foglalkoztatási kör kiszélesítésével*, valamint a *gazdaság folyamatos növekedési pályára állítása*. Az előbbi magában foglalta mind a kereslet, mind a kínálat növelését, valamint strukturális és területi megfeleltetését, míg utóbbi alapvetően a versenyképesség és a gazdasági környezet fejlesztésére, javítására épített. Nem hagyható azonban figyelmen kívül, hogy a terv ezen céljainak minél rövidebb időn belüli elérése, bár indokolt volt, mégsem szolgálta volna a jövőbeni fejlődés alapját. Éppen ezért eleget kellett tenni további két jelentős szempontnak is. Minden törekvésnek fenntarthatónak⁸ kellett lennie a jövőben, és erősítenie kellett a különböző területek, társadalmi csoportok közötti kohéziót is (horizontális politikáknak történő megfelelés).

2.2.1.1.2. A fenti elgondolások alapja a tervben is szereplő helyzetértékelésből származott. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében az ország állapotának leírása több, növekedést gátló akadályt is tartalmazott, melyek megoldására a stratégia hat kiemelt prioritást fogalmazott meg. Ezek rendszerét az alábbi táblázat mutatja (Új Magyarország Fejlesztési Terv):

1. számú táblázat: Az ÚMFT helyzetértékelésének és fejlesztési területeinek kapcsolata, 2007

Helyzetértékelésben megfogalmazott nehézségek	Megoldást tartalmazó prioritás	Prioritáson belüli megoldási javaslat
Szerkezeti kockázatok: gazdasági nyitottság, magas energiainport Termelékenységi problémák, kooperáció hiánya, pénzpiacról szerezhető forrás hiánya, innováció alacsony mértéke	<i>1. prioritás: A gazdaság fejlesztése</i>	- infrastruktúra és kommunikációs hálózat kiépítése - kkv-k profittermelő adottságainak javítása - innováció ösztönzése
Logisztikailag nehezen megközelíthető területek, köz- és vasutak karbantartásának hiánya	<i>2. prioritás: A közlekedés fejlesztése</i>	- utak, útvonalak fejlesztése - közlekedési módok összekapcsolása
Alacsony képzettség, csekély mobilitás. Ellátórendszerek túlterheltsége, elavultsága, alacsony mértékű egészség tudatosság Munkaerőpiacnak nem megfelelő szakképzés	<i>3. prioritás: A társadalom megújulása</i>	- mindenki számára elérhető oktatás - egészséghez kapcsolódó szemlélet átalakítása - szakképzési struktúra átalakítása

⁸ A fenntarthatóság ebben az esetben több területen is értelmezhető: pl. társadalmi, környezeti stb. Alapjelentése minden esetben azonos: úgy kell elérni a kitűzött célt, hogy az ne csak rövid, hanem hosszú távon is eredményeket hozzon.

Helyzetértékelésben megfogalmazott nehézségek	Megoldást tartalmazó prioritás	Prioritáson belüli megoldási javaslat
A környezet károsításának növekvő aránya Alacsony energiahatékonyság	4. prioritás: Környezeti és energetikai fejlesztés	- hulladékgazdálkodás fejlesztése, természet megőrzése - hatékonyság növelése
Többszintű fejlettségbeli különbségek	5. prioritás: Területfejlesztés	- a különböző szinteken hátrányban lévő térségek felzárkóztatása (gazdaság, idegenforgalom, stb.)
Alacsony hatékonyság, túlbürokratizált rendszer	6. prioritás: Államreform	- közigazgatási rendszer újjáalakítása

Forrás: saját szerkesztés (az Új Magyarország Fejlesztési Terv adatait felhasználva)

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv programjai azonban hamarosan változtatásra kerültek a bekövetkező gazdasági válság és megváltozott kormányzati célok hatására, így 2011-től az Európai Uniótól érkező támogatások elosztásának rendszerét az Új Széchenyi Terv alapján határozták és határozzák meg.

2.2.1.2. Új Széchenyi Terv

2.2.1.2.1. A megváltozott gazdasági környezet új kihívásokat támasztott a gazdasági szereplőknek. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv félidei értékelésében felmerültek olyan kérdések, amelyeket az eredeti terv módosításával lehetett hatásosabban kezelni. A válság az ÚMFT helyzetértékelésében ismertetett problémákat csak súlyosbította, a tervben leírt stratégia végrehajtása nem érte el a kívánt célokat. Bár a pályázatok mögött álló állami intézmények közreműködése és kooperációja megfelelő, a pályázható személyek, szervezetek köre is jónak mondható, a támogatások allokációjának ütemezése megfelelő volt, ugyanakkor előfordultak olyan programok és projektek, amelyek nem közvetlenül, vagy nem feltétlenül a kitűzött cél elérését szolgálták. A legkevésbé működő terület az eredményesség volt, amelynél hiányoztak a nyomon követhetőséget szolgáló mutatószámok, és így az

eredmények is. Másik problémát okozó pont volt a korábban bemutatott horizontális célok érvényesülésének alacsony mértéke.

2.2.1.2.2. Részletesebb bontást tekintve az ÚMFT értékelése leírja, hogy esetlegesen szükséges a pénzügyi források elosztásának megváltoztatása (átcsoportosítás) a kapcsolódó szakpolitikai változtatások függvényében. További javaslatként szolgál az intézményrendszeren belüli szervezetek közti szorosabb kapcsolat kiépítése, amely a megvalósítandó projektek erősebb összehangolását is jelenti. Így az elérhető eredmények továbbgyűrűző hatása is intenzívebb lehet, nem korlátozzák a meghirdetett programok ágazati és regionális különbségei. Ehhez kapcsolódik a kohézió (mint horizontális cél) hangsúlyozása is. Fontos segítség lehet az új terv megalkotásánál a korábbi tapasztalatok felhasználása, főként a kedvelt projektek további támogatása, illetve a kevésbé népszerűek felülvizsgálata, vagy vonzóbbá tétele. Folyamatos igényként jelenik meg a pályázati folyamat, a végrehajtás feladatai adminisztrációs terheinek csökkentése, ugyanakkor a jogtalan felhasználások felderítése és megelőzése érdekében az ellenőrzés megfelelő növelése. A hétéves periódusra meghatározott közösségi költségvetésben előirányzott keretösszeg kihasználása érdekében szükséges, hogy felgyorsuljanak a kifizetések. (Bár a támogatások odaítélésének üteme az ÚMFT-ben kiegyensúlyozott volt (55%-os), a pénzügyi teljesítések nagyon alacsony szinten (17%) álltak.) (www.nfu.hu)

2.2.1.2.3. Figyelembe véve azt is, hogy az EU hét éves költségvetési ciklusán belül az alapvető célok és a megítélt forrás összegének változtatása nem, csupán a prioritások közötti átcsoportosítás lehetséges, az ÚSZT megnevezett céljai következőképpen alakultak. A korábbi ÚMFT fő céljának konkrétabbá tételeként szolgált, hogy a foglalkoztatás bővítését egy mérhető számban határozta meg, tehát a kívánt eredmény *egymillió új munkahely* megteremtése, és hosszú távú fenntartása lett. Ennek alapja az EU tagországok legalacsonyabbjai közt nyilvántartott aktivitási szint

jelentős megnövelése. Mivel elérésének kiindulópontjai az országban működő vállalkozások, ezért alapvető fontosságú megteremteni azt a környezetet, amelyben bővülésük lehetséges, fejlődésük szükséges. Ez egyben azt is jelenti, hogy elsősorban a hazai vállalatokat kell olyan helyzetbe hozni, hogy képesek legyenek versenyezni és/vagy együttműködni is a külföldi cégekkel. A másik általános célként megjelölt tartós gazdasági növekedés a megváltozott gazdasági helyzet miatt nehezen megvalósíthatóvá vált. Így az ÚSZT a *gazdaság élénkítésére* helyezi a hangsúlyt.

2.2.1.2.4. Az Új Széchenyi Terv olyan kitörési pontokat határozott meg, amelyek több szempontból is segíthetik a fenti célok elérését. Mivel a korábbiakban már említésre került, hogy az érvényes NFT-n belül csak átcsoportosítás lehetséges, ezért az ÚMFT és ÚSZT szükségszerűen kapcsolódnak egymáshoz. Az ÚSZT programjai:

*„Gyógyító Magyarország – Egészségipari Program
Zöldgazdaság-fejlesztési Program
Otthonteremtési Program
Vállalkozásfejlesztési Program
Tudomány – Innováció Program
Foglalkoztatási Program
Közlekedésfejlesztési Program”*

(Új Széchenyi Terv, 2011, p. 27.)

A programok mögött álló kitörési pontok hasonlósága, hogy nem egy adott ágazatot fednek át, mint az ÚSZT esetében, így az egyes vállalkozások specializációi nem gátolják a komplex programok megvalósítását. Másik fontos jellemzőjük, hogy olyan (hazai) adottságokat képviselnek, amelyekben van bővítési, növekedési lehetőség, az ilyen irányú fejlesztések nagy valószínűséggel nem rekednek meg, hanem hosszú távon kifejtik hatásukat, magukkal húzva több iparág vállalatát. Így például az első programon belüli prioritások a Magyarországon sok helyen található termálvízre, valamint az ehhez és más egészségipari szolgáltatáshoz kapcsolódó idegenforgalomra épülnek.

A többi programon belül az ÚMFT-hez hasonló prioritások kapnak szerepet, de a fentiekben bemutatott, ágazatokon túlmutató formában⁹.

2.2.2. Operatív programok

2.2.2.1. Régiók helyzetének eltérései az országban¹⁰

2.2.2.1.1. A fejlesztési tervek akciói az operatív programokban kerülnek kiírásra. Ezeknek az operatív programoknak szükségszerűen eltérőeknek kell lennie, hiszen a különböző térségek is más-más adottságokkal rendelkeznek, problémákkal küzdenek. Ahhoz, hogy erről képet kapjunk, szükséges néhány jellemző vizsgálata. Mivel dolgozatom témája egy nyugat-dunántúli, magánkézben lévő gazdasági társaság, ezért a régiók eltéréseit alapvetően gazdasági szempontból, vállalkozások ismérvein keresztül mutatom be. A közép-magyarországi régió a többihez képest jelentősen jobb fejlettségi szinten áll, így ennek jellemzésétől eltekintettem¹¹. A másik hat régióban a források elosztására jellemző érték (egy főre jutó GDP) a fenti kritériumoknak megfelel (az EU átlag 75%-a alatt van). A vállalkozásokon belül kiemelkedőnek tekinthetők a kis- és középvállalkozások, hiszen az országban működő cégek körülbelül 95%-a ide tartozik. A földrajzi helyzet nagymértékben befolyásolja a tevékenységüket, így megfigyelhető, hogy a Dunántúl nagy részén az ipar, míg az ország keletebbi felében a mezőgazdaság áll az élen. Mivel sok vállalat csak névleg működik, ténylegesen nem, ezért fontos elkülöníteni a ténylegesen tevékenykedő cégeket. Ezekből a legtöbb az északi területeken, valamint a Nyugat-Dunántúlon található. Ez utóbbi régióban (talán a határon túli nyugati régiók kedvező helyzetéből is adódóan) az ország többi részéhez képest sok nagyvállalat

⁹ Az ÚMFT-ben bemutatott prioritások mindegyikéhez hozzárendelhető szinte az összes kitörési pont, így tehát egy-egy program több célt fog össze.

¹⁰ A fejezetben bemutatott statisztikai jellemzők táblázatba foglalt adatai a mellékletben található.

¹¹ Az eltérő fejlettségbeli szint maga után vonja azt is, hogy az EU által nyújtott forrásokból is kisebb mértékben részesülhet (a térségben az egy főre jutó GDP érték meghaladja az EU átlag 75%-át).

is működik, és alapvetően ezekhez is kapcsolódva jelentős a külföldi tőke nagysága és aránya.

2.2.2.1.2. A következőkben kiemelten kezelnék további három fontos ismérvet, amelyek segítenek bemutatni a régiók helyzetét: a vállalkozások árbevételét, a foglalkoztatottak létszámát, valamint a beruházások nagyságát. Ez a három jellemző véleményem szerint jelzésértékű a hosszú távú működés, a jelentőség és fejlődés szempontjából. A működő vállalatok árbevételét tekintve meg kell jegyezni, hogy az ország egészét nézve több mint fele Közép-Magyarországon jelentkezik. A kisebbik részen a többi hat régió osztozik, melyek között viszonylag egyenletes az eloszlás, a dunántúli területek csekély túlsúlyával. Amennyiben a beruházásokra összpontosítunk, megfigyelhető, hogy a kkv-k körében (a közép-magyarországi régiótól eltekintve) az ipar ágazatban jelentkezik a legnagyobb aktivitás. Összetétel szempontjából látható, hogy a legnagyobb tételt a gépek, berendezések beszerzése, előállítása teszi ki minden régióban. Ezt szorosan követik az épületekre, építményekre fordított összegek.

2.2.2.1.3. A rendelkezésre álló adatok alapján megvizsgáltam ezek kapcsolatainak szorosságát a régiókban. A vizsgálat során a Pearson-féle korrelációs együtthatót alkalmaztam, mely nemcsak az értékek közötti kapcsolatokat, hanem azok irányát is mutatja, mértékegysége nincs. Ennek során azt feltételeztem, hogy egy nagy árbevétellel rendelkező vállalat több pénzt fordít beruházásokra. A tényleges eredmény a következőképpen alakult.

2. számú táblázat: A vállalkozások árbevételének és beruházásainak kapcsolata, 2011

Régió	Az árbevétel és a beruházások kapcsolatának erőssége
Közép-Dunántúl	0,9246
Nyugat-Dunántúl	0,8951
Dél-Dunántúl	0,3901
Észak-Magyarország	0,8782
Észak-Alföld	0,6284
Dél-Alföld	-0,2151

Forrás: saját szerkesztés (a KSH adatait felhasználva)

Amint a fentiekből is látszik, a legtöbb esetben a feltételezés igaznak bizonyult, ugyanakkor két régióban eltérő következtetést kell levonni. A Dél-Dunántúlon a többi térséghez képest gyenge a kapcsolat, vagyis a nagyobb árbevétel nem feltétlenül hat a beruházásokra. A dél-alföldi eredmény pedig ellentétes viszonyt mutat, vagyis az árbevétel nagyságától független a beruházások összege, a kisebb árbevétel is fejlesztést eredményezhet.

2.2.2.1.4. A harmadik kiemelt ismerv a foglalkoztatottak száma volt. Ez azért is fontos, mivel mindkét korábban bemutatott fejlesztési tervben alapvető célként van megjelölve a foglalkoztatás bővítése. Az, hogy milyen ágazatban dolgoznak a legtöbben, nagyban függ a régió berendezkedésétől, fő irányvonalától. A kis- és középvállalatnak számító kategóriában (vagyis ahol a foglalkoztatottak száma egy és 249 között van) elsősorú többség látható, majdnem kétszer annyian dolgoznak ilyen vállalatoknál. Éppen ezért fontos, hogy a hazai vállalkozások tevékenységét, működését ösztönözzék, támogassák a területi adottságoknak megfelelően. Az Európai Uniótól kapott támogatások fentieknek megfelelő elosztását szolgálják az operatív programok.

2.2.2.2. Operatív programok sajátosságai

2.2.2.2.1. Az operatív programok két csoportra bonthatók aszerint, hogy mekkora területet fognak át, így lehetnek regionális és ágazati operatív programok. A bontásból látható, hogy az ágazati operatív programok nagyobb térségben hivatottak kifejteni hatásukat, több régiót fognak át. A regionális operatív programok pedig kisebb, azaz helyi, kistérségi közegben működnek. Eszerint határozzák tehát meg, hogy az adott projekt milyen operatív program hatáskörébe tartozik. A régiók számának megfelelően hét regionális operatív programot különböztethetünk meg. Ezek felépítése az egyes régiók adottságaihoz, szükséges fejlesztési irányaihoz mérten történik. Az ÚSZT-ben megfogalmazott prioritások az egyes régiókban (a közép-magyarországi régió kivételével) nagyon hasonló képet mutatnak. A hat térségben az

alapvető támogatandó projektek az alábbi körökbe tartoznak: a régió gazdaságának, versenyképességének javítása, az idegenforgalom fellendítése, a foglalkoztatás jobb feltételeinek megteremtése, a közlekedési infrastruktúra fejlesztése, a környezetvédelem hangsúlyozása, valamint a településfejlesztés.

2.2.2.2.2. Emellett nyolc ágazati operatív program egészíti ki, fogja össze a további fejlesztéseket. Mint korábbiakban említésre került, ezek a régióknál nagyobb, akár országos hatáskörűek is lehetnek. A fentiekben bemutatott nemzeti fejlesztési tervekben az alábbi ágazati operatív programokat találhatjuk (www.nfu.hu):

- GOP – Gazdaságfejlesztési OP: K+F és innováció, vállalkozások komplex fejlesztése, üzleti környezet, pénzügyi eszközök
- KözOP – Közlekedés OP: elérhetőség javítása, közlekedési módok összekapcsolása, közösségi közlekedés fejlesztése
- TIOP – Társadalmi infrastruktúra OP: humán infrastruktúra területi egyenlőtlenségének mérséklése, közszolgáltatások hatékonyságnövelése
- KEOP – Környezet és energia OP: egészséges és tiszta települések, vízgazdálkodás, természeti értékek megőrzése, megújuló energia hasznosítása, hatékonyság növelése, fenntartható életmód
- EKOP – Elektronikus Közigazgatás OP: eredményesség és hatékonyság javítása, folyamatok megújítása
- VOP – Végrehajtás OP: a támogatások felhasználásáért felelős központi és horizontális intézmények működtetése és fejlesztése
- AROP – Államreform OP: szervezetfejlesztés, emberi erőforrás minőségének javítása
- TÁMOP – Társadalmi megújulás OP: foglalkoztathatóság fejlesztése, oktatás fejlesztése, egészségmegőrzés és egészségügyi humánerőforrás-fejlesztés

(Új Magyarország Fejlesztési Terv és Új Széchenyi Terv)

2.3. Pályázatok elszámolási sajátosságai

2.3.1. Az Európai Uniótól érkező források felhasználására kiírt pályázatok elszámolási sajátosságainak bemutatása többféle szempontból is lehetséges. Az EU regionális politikája körében nyújtandó támogatások feltétele, hogy a régióban egy főre jutó GDP¹² érték ne haladja meg a Közösségben számított átlagos érték 75%-át. Ezen érték számításához azonban több tényezőt is figyelembe kell venni. Az egy főre vetített GDP-t elsőként az adott nemzet valutájában lehet számolni, ez azonban nehezzé teszi az összehasonlítást, tehát az értéket át kell váltani például euróra. Ez már önmagában is nagyon sok tényezőt magában foglal a pénzügyi piacokon történő műveletekből, azonban vannak hiányosságai. Ilyen például a tagállamok eltérő árszínvonala. Így a GDP értéket korrigálják a vásárlóerő-paritásokkal, megkapva egy összehasonlításban használható értéket. Ez jelentős könnyítést jelent a régiók rangsorolásánál, pontosabb eredményt adva az euró alapú besorolásnál. (epp.eurostat.ec.europa.eu) A pénzügyi alapok közti elszámolás tekintetében a konkrét feltételek már korábban említésre kerültek. A jelenlegi célokat alapul véve ez azt jelenti, hogy a legnagyobb forrás a konvergencia célkitűzésre áll rendelkezésre, ebből a legtöbb az ERFA terhére számolható el, ezt követi a Kohéziós alap. A másik két cél esetében (versenyképesség és együttműködés) a Kohéziós Alap már nem jelenik meg. Előbbit az ERFA és ESZA támogatja, míg utóbbi teljes egészében az ERFA keretében valósul meg. (www.euvonal.hu)

2.3.2. A másik csoportosítási szempont projekt szintű, hiszen a már megkapott támogatási összegek terhére nem számolható el minden, a végrehajtás során felmerült költség. Egy pályázati folyamatban csak azok a költségek írhatók a támogatási összegekhez, amelyek szorosan és teljesen az adott pályázatban vállalt cél megvalósítását szolgálják, mindezt nagy részletességgel kezelve. (Így például nem támogatásból lesz finanszírozva annak a munkavállalónak a teljes bére, aki nem az egész munkaidejét szánta a pályázati ügyek intézésére.)

¹² GDP = Gross Domestic Product – Bruttó hazai termék

3. AZ UNIRIV KFT. BEMUTATÁSA

3.1. Az Uniriv Kft. története, tevékenysége és gazdasági helyzete

3.1.1. A társaság története

3.1.1.1. Az Uniriv Kft. Közép-Európában egyedi vállalkozásnak tekinthető, hiszen a DSU csoport tagjaként egyedülállóként foglalkozik kötőelemek (szegecsek) gyártásával, fémmegmunkálással a térségben. Termékeit széles körben alkalmazzák, beleértve az autó- és építőipart is. A cég alapításakor, 1991-ben olasz gyökerekkel rendelkezett. Ez nemcsak a tőkére¹³, de az alapanyagokra, és az értékesítésre is vonatkozott, hiszen ekkor még csupán bér munka keretében történt feldolgozás, az elkészült termékek eladása pedig ismét a határon túl zajlott. A tevékenységhez szükséges műszaki, szakmai ismeretek is külső forrásból származtak. A kezdeti szakaszt követően a vállalat működésében változásokra került sor, a bér munkát a termelés váltotta fel. Ez egyben azt is jelentette, hogy a cég keretein belül történt mind az anyagok vásárlása, mind az értékesítés. Az egyre bővülő vevőkör, valamint a piaci igények változása szükségszerűvé tette az elkészült termékek további megmunkálását: festését, galvanizálását.¹⁴ Ezen céllal alakult az Unigalv Kft. 1997-ben, amely tevékenységét 2000-ben kezdte meg. (Unigalv beszámoló, 2012) A soron következő fordulópontra 2006-ban ment végbe, amikor az Uniriv Kft. egészében hazai tőkéjű vállalattá vált a külföldi üzletrészek Unigalv Kft. általi megvételével. Ugyanebben az évben a DSU cégcsoport is bővítésre került a Marosvásárhelyen létrehozott vállalkozással. A csoport tagjait napjainkban is a folyamatos fejlődés jellemzi. (Uniriv beszámoló, 2012)

3.1.1.2. A DSU csoporton belül tehát több vállalkozás is működik, ide tartoznak: az Uniriv Kft, a korábban említett Unigalv Kft, valamint a

---

¹³ A jegyzett tőke többsége (67%) olasz kézből származott.

¹⁴ Galvanizálás: ezen kifejezés alatt értjük mindazt a tevékenységet, amely a későbbi rozsdásodástól óvja az elkészült produktumokat. Általában acél alapanyagú termékek, ebben az esetben szegecsek esetén végzik.

romániai székhelyű DSU Mures és a DSU Rappai. Az *Uniriv Kft.* közelmúltbeli beruházásainak köszönhetően a kapacitás jelentősen megnőtt. A korábbi 3600 m² területű üzem mellett felépült egy több, mint 5000 m²-es csarnok, így a jelenlegi hasznos alapterület 9300 m²-re gyarapodott. Ezzel együtt a foglalkoztatottak száma is emelkedett, jelenleg 85 fő dolgozik a cégnél főállásban. A termékek nemcsak az általános, hanem az egyedi igényeket is kiszolgálják. A csoport másik tagja az *Unigalv Kft.* Mint korábban említésre került, a vállalkozás az *Uniriv Kft.* tevékenységét meghaladó vevői igények kiszolgálására jött létre (pl. festés). Erre a vállalatra is jellemző a magas minőséget nyújtó korszerű gépek használata. Ennek megfelelően képes kielégíteni az autóipar magasabb elvárásait is, valamint betartani a környezetvédelmi előírásokat, mely tevékenységéből fakadóan (galvanizálás) jelentős tényező. Egy 2010-es bővítést követően a foglalkoztatottak létszáma 10 főre nőtt. További tag még a *DSU Mures*, mely az *Uniriv*hez hasonlóan szegecsgyártással foglalkozik. A növekvő piaci igények 2006-ban szükségessé tették a bővítést, így jött létre ez a marosvásárhelyi székhelyű vállalkozás. A forgalom lebonyolítása kereskedelmi szerződés keretében történik. Végül meg kell még említeni a *DSU Rappai*-t is. Ez a szintén romániai székhelyű vállalkozás a forgalmazásban tölt be jelentős szerepet, mint kis- és nagykereskedő. Emellett profiljába tartozik a tanácsadás, a sajátos megoldásokat igénylő problémák kezelése. Az ilyen igények kielégítését nemcsak a szegecsek, hanem speciális szerszámok is segítik. A vállalat sikere nagymértékben köszönhető a *Rappai Csavar Kft*-nek, mely rendszeres szállításaival folyamatos utánpótlást biztosít. (Uniriv katalógus, 2013) A csoporton belül mind méretben, mind forgalomban az *Uniriv Kft.* a legnagyobb, mely napjainkban is folyamatos bővítés, fejlesztés alatt áll. Ezekről a későbbiekben lesz még szó.

3.1.2. A vállalat tevékenysége, gazdasági kapcsolatai a világban

3.1.2.1. A vállalkozás Tevékenységek Egységes Ágazati Osztályozási Rendszere szerinti besorolása a következő:

2562 Fémmegmunkálás

- 2594 Kötőelem, csavar gyártása
 4674 Fémáru nagykereskedelem

Amint látható, a kötőelemek gyártásán túl egyéb tevékenységeket is végez. Mivel vannak speciális típusú szegecses és egyéb termékek, amelyek gyártása külön eszközöket is igényelne, ezért ezeket külső vállalkozásoktól importálja, majd továbbértékesíti. Ilyenek: speciális kötőelemek, szegecsanyag, különféle szerszámok. Mind a helyben készített, mind a vásárolt produktumok megfelelnek a nemzetközi szabványoknak. A terméket tekintve tulajdonságai annak nevéből levezethetők.

2. számú ábra: A gyártott kötőelem (szegecs) felépítése

Forrás: Saját szerkesztés (az Uniriv Kft. katalógusa alapján)

A fenti elkülöníthető részek különféle anyagokból készülnek: alumínium, acél, rozsdamentes acél és réz. Az adott termék neve az alapanyagokat is magában foglalja azok angol megfelelőivel. Felépítése a következő:

Pl. ASTX 4816

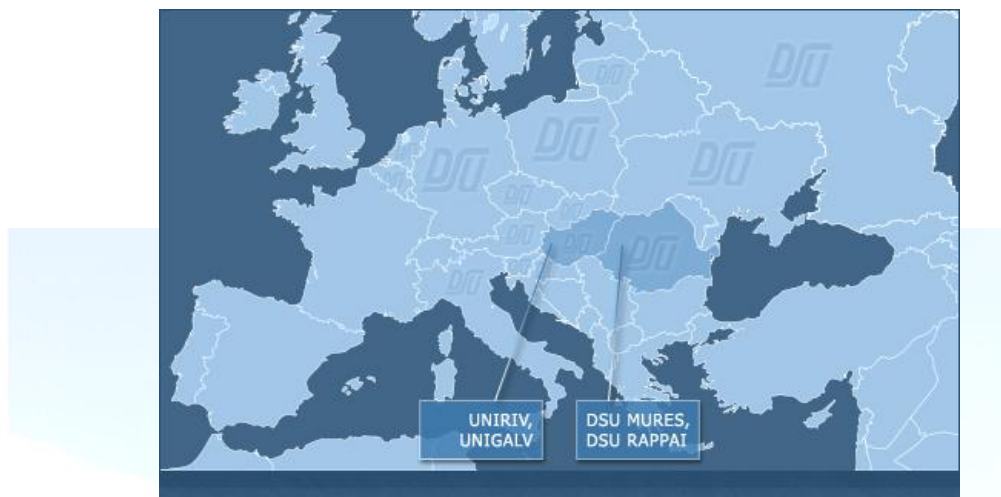
- A: a hüvely alapanyaga, ebben az esetben alumínium (alu)
- S: a behúzószár anyaga, itt acél (steel)
- T: a fej formája, a fentiben félgömbfejű
- X: speciális átfogás (nem minden esetben jelenik meg)
- 48: a hüvely átmérője, itt 4,8 mm
- 16: a hüvely hossza, ebben az esetben 16 mm

Ezen felül további betűk jelzik a különböző speciális jellemzőket, például, hogy festett-e a szegecs. A festés a RAL kártya színeinek megfelelően történik. (Uniriv Kft. katalógusa, 2013)

3.1.2.2. A vállalkozás gazdasági kapcsolatai meglehetősen széleskörűek. Az alábbi térkép mutatja azon országokat, amelyekkel az Uniriv Kft. bármiféle kereskedelmi összeköttetésben áll, legyen az szállítói vagy vevői.

3. számú ábra: Az Uniriv Kft. gazdasági kapcsolataiban érintett országok

Forrás: www.uniriv.hu

Európán belül jelentős vevői és szállítói viszonyban áll a német Gebr. Titgemeyer vállalattal, a belga Dejond-dal, valamint az alapításkori jó viszonyokat megtartva az olasz Defremm SpA-val. A kapcsolatok folyamatosan bővülnek, így a térkép nem tartalmaz bizonyos területeket, így például Észtországot, valamint azért sem teljes, hiszen nemcsak Európán belül, hanem azon kívül is folytat kereskedelmi tevékenységet. Így például a taicangi (Kína) székhelyű Kingwin-nel, valamint az autóiparban tevékenykedő BOS csoporttal, melynek vállalatai megtalálhatók a környező országokon kívül Mexikóban is. Vevőkörébe sok belföldi vállalat is beletartozik, így például az autóipari LuK Savaria, vagy az 500 legnagyobb hazai cég sorába tartozó Roto Elzett Certa Kft. is. (www.uniriv.hu)

3.1.3. A kft. számviteli rendszere

3.1.3.1. Az Uniriv Kft. tevékenységéről éves beszámolót készít, az üzleti év pedig megegyezik a naptári évvel, a fordulónapja tehát az adott tárgyév december 31. A beszámoló keretében 'A' típusú mérleget, valamint 'A' típusú, összköltség eljárással készülő eredménykimutatást állít össze,

könyvvizsgálatra kötelezett vállalkozás. Éves beszámoló készítési kötelezettségének megfelelően kettős könyvvitelt vezet, költségeit költségnemenként tartja nyilván. A beszámoló készítési kötelezettségnél figyelembe kell venni az Uniriv Kft. és Unigalv Kft. közötti kapcsolatot, hiszen az Unigalv Kft. az Uniriv Kft.-vel anya-leányvállalati kapcsolatban van. Ebben az esetben tehát mindenképpen felmerül számviteli szempontból az összevont (konszolidált) beszámoló készítési kötelezettség. Az Uniriv Kft. leányvállalat, így a konszolidált beszámoló elkészítésének kötelezettsége az Unigalv vállalatnál merül fel. Azonban az Unigalv is mentesíthető anyavállalat, ha nem haladja meg a törvény által szabott kereteket (2000. évi C. törvény a számvitelről). Ezt a legutóbbi rendelkezésre álló adatok alapján kívántam megvizsgálni, így számításaimban a 2011-2012-es évekre vonatkozó beszámoló adatait vettem alapul.

3. számú táblázat: A konszolidálás előtti összevont értékek a kapcsolt vállalkozásokban, 2011-2012

Konszolidálás előtti összevont értékek		
Vizsgált érték / év	2011	2012
Mérlegfőösszeg	1273 millió Ft	1982 millió Ft
Árbevétel	1276 millió Ft	1349 millió Ft
Alkalmazottak száma	86 fő	88 fő

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv és az Unigalv éves beszámolóinak adatait felhasználva)

Ahogy a táblázatból látható, az összevont értékek egyik esetben sem haladják meg a számviteli törvény által szabott korlátokat, melyek a következők:

- mérlegfőösszeg: 2700 millió Ft
- éves nettó árbevétel: 4000 millió Ft
- foglalkoztatottak átlagos állományi létszáma: 250 fő
(2000. évi C. törvény a számvitelről, 117. § (1))

Ennek alapján tehát az Unigalv Kft. mentesül az összevont (konszolidált) éves beszámoló elkészítése alól várhatóan a következő években is, hiszen

értékei még jelentős növekedés esetén is kisebbek lesznek a határértékeknél.¹⁵

3.1.3.2. A számviteli rendszeren belül a törvény gyakran enged választási lehetőségeket, melyek használatáról a vállalkozó, illetve a gazdasági vezető dönt. Ide tartoznak: a tárgyi eszközök értékelésénél alkalmazott szabályok és a készletértékelés részletei. Fontos részét képezik ezen kívül a pénzkezelésre vonatkozó előírások is. A *tárgyi eszközök* azok az anyagi eszközök, melyeket a vállalkozás több termelési ciklusban, több évig használ. Ez időszak alatt folyamatosan elkopnak, elavulnak. Ugyanakkor ezen eszközök esetében saját hatáskörben dönt arról, hogy mennyi ideig használja őket, a hasznos élettartam alatt milyen leírási módot használ és milyen leírási kulccsal, valamint mekkora lesz a használati idő végén a maradványérték. Az Uniriv Kft-nél a használati időt tekintve leggyakrabban hét év van megjelölve mind a műszaki gépek, berendezések, mind az egyéb berendezések, felszerelések esetén. Kivételt képeznek az ingatlanok (ötven év), valamint az irodai eszközökhöz tartozó számítógépek (három év)¹⁶. A vállalatnál alkalmazott leírási módok a lineáris és az egyösszegű leírásra korlátozódnak meghatározva így az alkalmazott leírási kulcsokat is (14,5%, 2%, 33%). A legtöbb eszköz esetében a maradványérték nem jelentős, tehát nulla. Azokban az esetekben, ahol van megjelölve maradványérték, összege általában az adott eszköz bruttó értékének öt százaléka körül van. Selejtezésre általában év végén kerül sor. Az üzembe helyezéshez aktiválási, selejtezéshez pedig selejtezési jegyzőkönyv kerül kiállításra. (Uniriv Kft. aktiválási jegyzőkönyvei, 2013)

3.1.3.3. A forgóeszközök közé besorolt *készletek* értékelésében több választási lehetőség is adott. Így például a vállalkozásnál forgó készletekről

¹⁵ A számítás alapjául szolgáló részletes adatok a mellékletben található.

¹⁶ A használat idejénél fontos figyelembe venni a Társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvényt, mely nem ismer el minden számviteli törvény szerint meghatározott időszakot. Így például a jelen esetben egyéb berendezések közé sorolt gépkocsik esetén a leírást öt év alatt kell megtenni, valamint a különféle műszaki berendezések esetén is csökkenti a számvitelileg elismert időt. Ugyanez a különbözőség vonatkozik az alkalmazott leírási kulcsokra is, hiszen az Art. csakis lineáris leírást enged meg a korábbiakban írt használati idők figyelembevételével.

készíthető nyilvántartások folyamatossága és tartalma alapján. (Vezet folyamatos mennyiségi és értékbeli nyilvántartást, illetve csak az egyiket vezeti, vagy egyiket sem.) Az Uniriv Kft. esetében ez utóbbi történik, vagyis év közben a vásárolt áruk, anyagok azonnal költségként, ráfordításként kerülnek kimutatásra. Év végén aztán a leltározási tevékenység során megszámlálják a ténylegesen raktáron lévő mennyiségeket és megállapítják azok értékét az utolsó ismert beszerzési ár alapján, amelyet az előző év végi adattal, mint könyv szerinti értékkel hasonlítanak össze. Ennek alapján a vásárolt készleteknél leltárkülönbözet keletkezik. (Uniriv beszámoló, 2012) A saját előállítású készleteknél is megtörténik a leltározási tevékenység. Azok értékét az *önköltségszámítás* végén lehet meghatározni, melynek folyamata meglehetősen bonyolult. Ahogy a szegecs előállítása is több mozzanatból tevődik össze, így az önköltség is több csoportra bontva határozható meg, melynek összesítésével kapható meg a teljes költség. Ezután a legyártott mennyiségek ismeretében számítható ki az önköltség, melyet a társaságnál ezer darabra vetítve mutatnak ki. A leltározás során megszámlált mennyiségre jutó érték tehát a mérlegérték lesz, míg a fennmaradó összeg a saját termelésű készletek állományváltozását adja. (Uniriv Kft. önköltségszámítási szabályzata, 2012)

3.1.3.4. Végül a pénzkezeléssel kapcsolatos alapvető szabályokat mutatom be. A pénzeszközökre, az azokkal kapcsolatos elszámolásokra szigorú szabályok vonatkoznak, melyeket részletesen bemutat a számviteli törvény, a vállalat bizonylati rendje, valamint a *pénzkezelési szabályzat*. Itt az Uniriv Kft-re vonatkozó szabályokat emelném ki. A társaság törekszik arra, hogy a készpénzforgalom minél kisebb legyen, ezért a készpénzkimélő és átutalásos fizetési módokat részesíti előnyben. Bizonylatait saját számítógépes programján keresztül állítja ki. Külföldi vevő részére a számla eredeti példányát valamely idegen nyelven (angol, német, olasz), a másodpéldányt pedig az előző idegen nyelven és magyarul is elkészíti. A cég házipénztárt is működtet, melyben a törvénynek megfelelően (az előző évi árbevétel tíz százaléka) 124 millió forintot tarthatna, de a tényleges korlátot a szabályzat tíz millió forintban maximálja. Valutapénztárában megtalálható a cseh korona, a román lej, az orosz rubel, lengyel zloty és

természetesen az euró. Maximálisan tartható összege 1000 euró. A tényleges forgalom lebonyolítására havonta körülbelül 800 ezer forint készpénz felvétele történik meg az elszámolási betétszámláról, melyhez a készpénzfelvételi utalványt a pénztáros állítja ki a szükséges címletjegyzéssel. Mind a készpénzfelvétel, mind a pénztár működtetése során ügyelni kell a megfelelő védelemre és szabályosságra.

3.2. Az Uniriv Kft. célkitűzései és az elnyert pályázatok kapcsolata

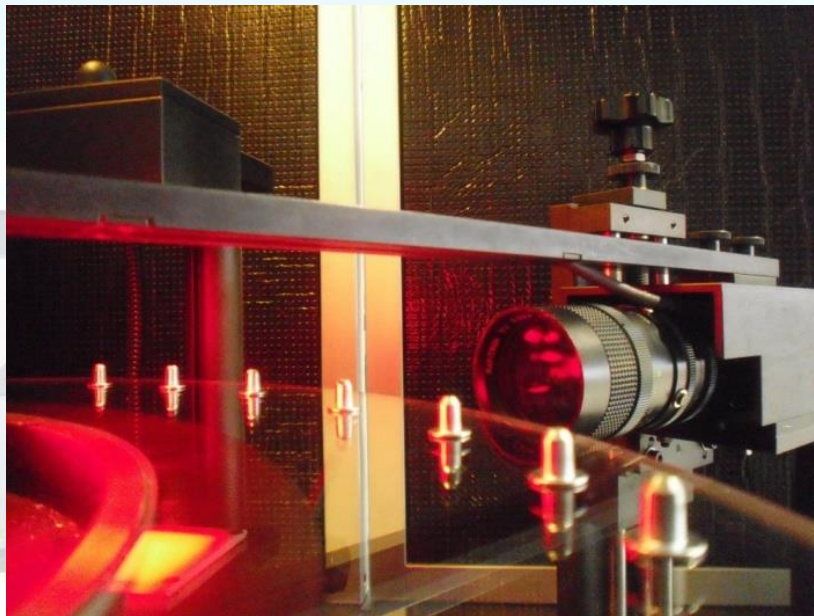
3.2.1. Innováció és fejlődés

3.2.1.1. Az Uniriv Kft. törekszik a folyamatos innovációra mind a használt gépek és technológia, mind a gyártott termékek esetében. A minőség tekintetében jelmondata: „*Hibát előre látni + Hibát megelőzni*”. (www.uniriv.hu) Ennek megalapozását az alkalmazott nemzetközi szabványok is segítik. Az egyik ilyen az *ISO 9001:2008*. Ennek a szabványnak a keretében egy minőségirányítási rendszer működik. Ez garantálja a vállalkozás környezete számára, hogy az adott cég tevékenységeiben hitelesen képes kielégíteni a vevői elvárásokat és törekszik a vevők elégedettségének elérésére. Gyakori, hogy a kereskedelmi partnerek el is várják egy ilyen tanúsítvány meglétét, szívesebben építenek ki gazdasági kapcsolatokat a vállalkozással. A rendszeren belül több tényezőt is vizsgálnak, például a beszállítók minősítését, amelyen belül visszakövethetően tárolódnak a korábbi megrendelések. Egy másik alkalmazott szabvány az *ISO/TS 16949:2009*. Ez a fentihez hasonló tanúsítvány, mely speciálisan az autóiparra összpontosít, vagyis az autóiparban jelentkező vevők speciális igényeinek ellátását szolgálja. Ez a dokumentum önmagában nem elég a minőségirányítási rendszer tanúsítására, ehhez alapot a korábban említett ISO szabvány nyújt. A fentiekén kívül egy további szabványt is alkalmaz, ez az *MSZ EN ISO 14001:2005*. Ez a tanúsítvány a környezet védelmét, megővését tartja szem előtt. Alapvetően azok a tevékenységek tartoznak ezen szabvány körébe, amelyeket a cég képes befolyásolni. Ennek alapján tehát alkalmazása

nagymértékben függ a szervezet működési sajátosságaitól, a környezetre gyakorolt hatásától. (www.iso.org)

3.2.1.2. A fenti nemzetközi szabványokon kívül a cég innovációs célkitűzéseit mutatják az alkalmazott műszaki gépek tulajdonságai, melyeket folyamatosan szerez be, újít meg. Ezek közé tartozik például az optikai válogató beszerzése a minőség minél magasabb szintjének elérése érdekében. Ez a gép egyedi rendelés alapján készült, célja az egyre szélesebb körben megkövetelt (főként az autóiparban jellemző) zero PPM¹⁷ megvalósítása.

4. számú ábra: Az optikai válogatógép munka közben

Forrás: www.uniriv.hu

„A berendezés a létező legmodernebb számítástechnikai és optikai elemek felhasználásával, az optikai képet feldolgozva ellenőrzi a kamerák előtt elhaladó alkatrészek geometriáját, figyelembe véve az általunk meghatározott, vagy engedélyezett tűréseket, azonnal minősíti a munkadarabot. A gép alkalmas bonyolult alakzatú alkatrészek ellenőrzésére, egyidejű komplett mérésére is, mivel a három kamerát három különböző pozícióban (alsó, felső, vízszintes) helyezték el, így a munkadarab egyidejű körkörös ellenőrzése biztosított... Az üzemszerű folyamat, vagy válogató

¹⁷ Zero PPM (zero parts per million): egymillió terméken belül ne legyen selejtes darab. Gyakorlatilag azt jelenti, hogy csak hiba nélküli termékek kerüljenek a vevőkhöz.

ellenőrzés, sem kiszolgáló, sem felügyelő személyzet állandó jelenlétét nem igényli, száz százalékban automata.” (www.uniriv.hu) Ennek alapján tehát kiküszöböli a különböző okokból bekövetkező hibákat (emberi tényező, gép meghibásodása stb.) Ezen kívül a termelésben részt vevő gépek beüzemelésére is sor került a technológia fejlesztése céljából, mint például egy nagy nyomerejű (50 t) sajtológép, mely mind élő munkát felhasználva, mind automata módban üzemel. A fenti gépek beszerzéséhez különböző pályázatok keretében nyerhető támogatásokat vett igénybe. (www.uniriv.hu) Az ilyen források felhasználása nem egyedi, a cég folyamatosan keresi a céljainak megfelelő lehetőségeket.

3.2.2. Az elmúlt három év nyertes pályázatait

3.2.2.1. Az utóbbi években több pályázaton is sikeresen szerepelt a társaság. Ezek összefoglalását mutatja az alábbi táblázat:

4. számú táblázat: Az elmúlt három év nyertes pályázatainak főbb adatai az Uniriv Kft-nél

Megnevezés	Elbírálás dátuma	Támogató	Támogatás (Ft)
Technológiai fejlesztés eszközbeszerzés segítségével	2011.07.15	GOP	19 922 876 Ft
Ipartelepítés	2012.02.10	NYDOP	192 361 305 Ft
Támogatás munkabér nettó értékének megőrzéséhez *	2012.06.21	Munkaügyi központ	3 845 642 Ft
Új technológia bevezetése *	2012.07.06	GOP	24 769 523 Ft
Egészséges életmódra nevelés	2012.08.06	TÁMOP	8 125 068 Ft
Helyi gazdaság- és közszolg. fejlesztése munkanélküliek foglalkoztatásával *	2012.11.22	TÁMOP	16 364 000 Ft
Szakképzés fejlesztésére irányuló beruházások támogatása	2013.01.03	Munkaügyi központ	40 870 169 Ft
Szegverő automaták automatizálása	2013.05.31	Munkaügyi központ	3 000 000 Ft
Kiállítás, vásár *	2013.07.01	HITA	2 281 707 Ft
Összesen:			311 540 290 Ft

A *-gal jelölt sorok támogatási összege részben vagy egészben de minimis tartalommal bír.

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. pályázati adatait felhasználva)

3.2.2.2. Ezek közül kiemelnék néhány érdekes és/vagy összegben jelentőset. Az uniós forrásokat szétosztó pályázatok között megtalálhatók a TÁMOP körébe tartozók is. Az egyik ilyen azt a célt tűzte ki, hogy szemléletformálást hajtson végre, egészségesebb életmódra ösztönözzön¹⁸. A támogatás vissza nem térítendő formában az ESZA-ból nyújtott forrással segíti a különböző szabadidős tevékenységek megvalósulását (pl. kerékpártúra), a bekövetkezett változásokat különféle egészségügyi mérésekkel vizsgálja. A dotáció mértéke száz százalékos, összege több mint nyolcmillió forint. Egy másik, ugyancsak TÁMOP körébe tartozó pályázat célja a tartósan munkanélküliek foglalkoztatása a kőszegi és felső-répcementi kistérség foglalkoztatási paktumának keretében. Ezen belül a konzorciumba tartozó hét partner törekszik munkahelyek létrehozására, illetve megtartására, az alulértékelt szakképzés megbecsülésének helyreállítására, valamint az ehhez szükséges képzési rendszer kialakítására. Ennek keretében több mint 16 millió forint támogatási összeget sikerült elnyerni.

3.2.2.3. Az utóbbi célt nemcsak az Európai Unió támogatásával, hanem állami támogatások igénybevételeivel is igyekeznek elérni, melyet a Nemzeti Fejlesztési Alap képzési Alaprésze nyújtott. Ennek keretében a társaság tevékenységét is szolgáló gépbeszerzést valósított meg, mely egy nagyobb programhoz csatlakozott. A helyi szakközépiskolával kötött megállapodás alapján a vállalat gyakorlati képzést lát el a 'Szerszámkészítő' szakhoz. Ezen kívül más szakiskolák tanulóit is fogadja a fenti, valamint a 'Gépi forgácsoló' képzéshez. A vállalat hosszú távú célja ezáltal a számára is szükséges, napjainkban hiányszakmának tartott, megfelelő végzettségű tanulók továbbfoglalkoztatása. Ennek érdekében tanári képesítéssel rendelkező személyek felvétele is megtörtént. A célhoz kapott támogatás közel 41 millió forint. A fentieken túl az Uniriv Kft. több, de minimis¹⁹ kategóriába eső támogatást is elnyert különféle célokra: ide tartoznak például a külföldön megtartott szakmai kiállításokon való részvételhez,

¹⁸ TÁMOP 6.1.2. – 11/1 – 2012 – 0583.

¹⁹ De minimis támogatás: olyan csekély összegű támogatások, melyeknek adott időszakra meghatározott keretösszege van. Jelenleg összege három egymást követő évben nem haladhatja meg a 200.000 eurót.

illetve különböző gépbszerzéshez, technológiafejlesztéshez elnyert források. Előbbiek támogatási alapja a HITA, a Nemzeti Külgazdasági Hivatal kiírásában, míg utóbbiak a korábbiakban már említett Gazdaságfejlesztés Operatív Programon (GOP) belül meghirdetésre kerülő pályázatok közé tartozik. Az utóbbi évek legjelentősebb beruházása azonban mind a projektet, mind a költségét tekintve az Ipartelepítés volt a Nyugat-Dunántúli Operatív Program (NYDOP) támogatásával.

4. AZ IPARTELEPÍTÉSRE IRÁNYULÓ PÁLYÁZAT SAJÁTOSÁGAI

4.1. A pályázat célja, a pályázati folyamat

4.1.1. Minden pályázati folyamat hasonlóképpen épül fel. Alapvetően négy elkülöníthető szakasz követi egymást: előkészítés, döntés, megvalósítás és fenntartás. A következő fejezetekben az Ipartelepítés című pályázat folyamatát követem nyomon a fenti szakaszok bemutatásával. Az első lépés tehát az előkészítés, mely lényegében az ötlet felmerülésével indul. Az Uniriv Kft. ahogy a korábbiakban már említésre került folyamatos fejlődésre törekszik, és mivel tevékenységével egyedülálló a térségben, ezért ehhez piaci lehetőségei is adóttak. Éppen emiatt jelentett problémát, hogy a bővítés előtt rendelkezésre álló üzem területe annak földrajzi elhelyezkedése miatt nem volt növelhető. Mivel környezete alapvetően lakóépületekből áll, így csak belső terjeszkedésről lehetett szó. Azonban a beépíthető területeknek is vannak korlátai. A maximális érték 50% lehetett, a csarnok pedig 49%-os beépítettséggel működött. A növekvő vevői igények, valamint a külföldi (többségében magas gazdasági és technológiai fejlettségű) versenytársak miatt féltő volt a meglévő piaci részesedés csökkenése. Ennek alapján tehát nélkülözhetetlenné vált egy új gyártóüzem, telephely létrehozása, melyhez a 2011-ben a Nyugat-Dunántúli Operatív Program keretében kiírt Ipartelepítés²⁰ pályázat jelentős forrást biztosíthatott. Ezáltal lehetővé vált nemcsak a piaci pozíció megőrzése, de erősítése is, az árbevétel és az ehhez szükséges

²⁰ A kiírt pályázat: NYDOP – 1.3.1/E-11 jelű. Korábban az NYDOP – 1.3.1/D azonosítójú Telephelyfejlesztésre irányuló pályázati folyamat is elindult, de az Ipartelepítésre vonatkozó jobban megfelelt a gazdálkodó igényeinek, így visszavonásra került.

kapacitás növelése (a várt érték 15-20%-os emelkedés). Utóbbi (a térség számára kedvezően) maga után vonja munkahelyek létesítését is.

4.1.2. Azonban az ötlet és a pályázati lehetőség önmagában nem elegendő, hiszen az előkészítés is további tevékenységekre bontható: ötlet, engedélyek megszerzése, pályázatírás, beadás. Így tehát az engedélyek megszerzése következett, mivel pályázatot csak érvényes hatósági engedélyek birtokában lehet benyújtani. Ahhoz, hogy ezek megszerezhetőek, valamint a tervek elkészíthetőek legyenek, szükség volt egy lehetséges helyszín (telek) kiválasztására és megvételére. Ezután következhetett a tervezés, az előzetes költségvetés összeállítása, mely szintén elengedhetetlen a pályázathoz, illetve így a jogerős engedélyek (építési, műszaki stb.) megszerzése. Miután ezek rendelkezésre álltak, elkezdődhetett a pályázat megírása. Az Európai Unió által támogatott pályázati folyamat sikeres végrehajtásához, mint minden esetben a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség nyújtott segítséget. Minden pályázati kiíráshoz tartozik egy kitöltő program, melyen keresztül a kért adatok, dokumentumok, mellékletek felvihetők a pályázati rendszerbe. Így lehetővé vált az interneten keresztüli ügyintézés, mely mellett több érv is szól: az információáramlás gyorsasága, mobilitás (a pályázó nincs helyhez kötve), az esetlegesen felmerülő problémák könnyebb kezelése, költség- és időtényező kedvező alakulása. (ww.nfu.hu) Éppen ezért a pályázatról való döntés előkészítő szakaszában csak a legszükségesebb dokumentációkat állítják ki nyomtatott formában, a többség elektronikusan közvetítődik. Előbbihez tartozik például a befogadó levél (amely még nem tartalmazza a döntést, csupán a pályázat beérkezését), míg utóbbi kategóriába esik minden más értesítés, hiánypótlási felszólítás, valamint a kész pályázat CD-n történő benyújtása. A pályázat fő eleme az adatlap, melynek kitöltése adja a vázat. Az ezen belül lévő pontokhoz különféle mellékletek, további oldalak tartoznak, melynek kitöltésével készül el a teljes döntésre beküldött pályázat. Az adatlap tartalmazza az általános azonosítókat, mint a cég neve, adószáma stb. Ezen felül azonban több különböző adatot is szerepeltetni kell, ezek közé tartoznak: az elérendő cél bemutatása, természetesen a pályázat ütemterve megnevezve az egyes tevékenységeket és a hozzá tartozó felhasználandó forrást, a forrás összetételét, vagyis mekkora részét képezik a hitelek, saját források és a

támogatási összegek, valamint a projektet kezelő személyek azonosító adatai. Ezen felül kell kitölteni a különböző mellékleteket: pl. gazdálkodási adatok, horizontális politikai célokra vonatkozó adatok stb. Előbbihez tartoznak például a foglalkoztatottak átlagos állományi létszám adatai egy évre visszamenően, az eredménykimutatás és mérleg adatok, melyek alapján a program mutatószámokat állít össze, utóbbihoz pedig a fenntarthatósági, környezetvédelmi, esélyegyenlőségi helyzet bemutatása. Ezek alapján a program kiszámolja a támogatás összegét, annak intenzitását, valamint a pályázat benyújtására való jogosultságot is figyelembe veszi. Ez mindig a pályázati kiírásban szereplő feltétel, általában pontozásos módszerrel meghatározott határérték. Így tehát a pályázat javarészen már készen állt, azonban a korábban bemutatott mellékleteken túl még szükség volt néhány dokumentumra: például nyilatkozat a köztartozás-mentességről, illetve a kapcsolt vállalkozási rendszerről. A pályázatok fontos részét képezik a korábban már megítélt állami támogatások is. A kiírásban szereplő megelőző időszakra be kell mutatni a kapott támogatásokat, azok célját, összegét, valamint a forrását (például ERFA). Erre a pályázatra vonatkozóan ez az előző években közel 67 millió forint beruházást jelentett, melyből mintegy 37 millió forint származott vissza nem térítendő támogatásokból. Az így elkészített adatlap kerül benyújtásra az NFÜ-höz, lezárva így az előkészítő szakaszt.

4.1.3. A teljes folyamat 2011-ben vette kezdetét, ugyanezen év végén került

beadásra az elkészült pályázat. A következő szakasz, a döntés azonban csak 2012 februárjában történt meg. A végső döntés előtt

szor került még egy előzetes helyszíni szemlére, melynek célja a benyújtott dokumentáció valódiságának, hitelességének ellenőrzése, a kivitelezhetőség tényének vizsgálata, a támogatásra való jogosultság megítélése volt. A pályázat alapján a projekt kedvező elbírálásban részesült. A nyugat-dunántúli régióban az összes ilyen irányú fejlesztésre jóváhagyott keretösszegeből 1,5 milliárd forint állt rendelkezésre, melyből az Uniriv Kft. a sikeres pályázat

által több mint 192 millió forint támogatást nyert el²¹. Ebből az Európai Unió által nyújtott forrás alapvetően az Európai Regionális Fejlesztési Alapból származott. (www.nfu.hu) A nyertes pályázatról való döntést követően a támogatási szerződés megkötésén volt a sor, melyhez még néhány alapfeltétel teljesítése volt szükséges. Így például egyes költségtelek kivétele az elszámolható költségek kategóriájából, valamint az ezen belüli kisebb átrendezések. Az ilyen módon megkapott értékekből származtatott pozitív nettó jelenérték több mint 31 millió forint, míg a belső megtérülési ráta majdnem 7%-os lett a fenntartási időszakra (4 év) számolva. Ezek alapján tehát sor kerülhetett a támogatási szerződés megkötésére. A kiemelt lényeges adatokat a következő táblázat tartalmazza:

5. számú táblázat: Az Ipartelepítés című pályázat támogatási szerződésének főbb adatai az Uniriv Kft-nél

Megnevezés	Alapadatok
A projekt elszámolható önköltsége:	483 008 807 Ft
Nem elszámolható költségek összege:	13 907 357 Ft
Tervezett összes költség:	496 916 164 Ft
A támogatás intenzitása:	39,825631%
Projekt kezdetének dátuma:	2012.03.15.
Megvalósulás tervezett napja:	2014.03.14.
Támogatás összetétele:	85% - ERFA 15% - központi költségvetés

Forrás: saját szerkesztés (a Támogatási Szerződés adatait felhasználva)

A fenti táblázatból látható, hogy meglehetősen nagy projektről volt szó. Kiemelném a táblázatból a megvalósulás tervezett dátumát, hiszen a befejezés idejét több szempontból is lehet értelmezni, melyet a támogatási szerződés is elkülönít. Egyrészt a fizikai befejezés idejét, melyet nevéből is adódóan az épület elkészülése, használatba vételi engedély kiadása mutat. Másrészt a táblázatba is foglalt megvalósulás idejét, mely az előbbieken túlmenően a

²¹ A minimálisan kiosztható összeg egy projektre vonatkozóan százmillió forint volt, míg a legmagasabb egymilliárd forint. A támogatás intenzitás minden esetben 40%-ban lett meghatározva.

hozzá kapcsolódó számlák pénzügyi teljesítését, kifizetését és elszámolását is magába foglalja. (Uniriv Kft. Ipartelepítés pályázatának dokumentációja)

4.2. Elszámolási sajátosságok

4.2.1. A megvalósítás feladatai, módosítások

4.2.1.1. A sikeres elbírálást követően kezdetét vehette a harmadik részfolyamat, a megvalósítás. Ez ismét több részre bontható, melyeket a következő ábra mutat:

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. adatait felhasználva)

Ehhez szükség volt egy Kivitelezőre, akinek kiválasztásához az Uniriv általi pályáztatásra került sor. A költség-haszon elv, valamint a pályázati feltételek is arra ösztönzik a vállalkozásokat, hogy a szükséges munkálatok elvégzésére több cégtől kérjenek ajánlatokat. Így történt ez ebben a konkrét esetben is. Mivel a végső cél egy teljesen új üzemépület felépítése volt, ezért erre vonatkozóan több ütemre bontották a tevékenységeket. Az Uniriv Kft. összeállított egy saját szempontrendszert, mely alapján az építésre vonatkozó különböző ajánlatokat összehasonlíthatja. Ehhez egy kitöltendő táblázatot állított össze, amit több vállalat részére is kiküldött. Ebben szerepeltek a végrehajtás feladatai, amelyhez az ajánlatot nyújtó társaságok hozzárendelték a várható költségeket. Ezek visszaküldésével vált lehetővé a kiértékelés. A pályázati kiírásban három független ajánlat szerepelt, az Uniriv Kft. pedig nyolc cég részére küldte el ajánlatkérését. Végül a pontozásos rendszer döntötte el, hogy a beérkező négy értékelhető ajánlat

közül melyiket választja ki. Miután a döntés megszületett, kezdetét vehette a fizikai megvalósítás.

4.2.1.2. Az alapvető tervezéshez szükséges dokumentumokon túl a tényleges tervek folyamatosan készültek a különböző munkálatok végrehajtásához (szakaszos tervszolgáltatás). A terület átadása a Kivitelező számára 2012. április 16-án történt meg, így elkezdődhetek a végrehajtás feladatai. Az építés szakaszának számviteli sajátosságai már annak megkezdése előtt megjelentek, hiszen a pályázati költségvetésben való bemutatása is végső soron a számviteli besorolások alapján történik. Így ebben az esetben az Ingatlanokon belül az Épületek, épületrészekhez tartozik. Ezen belül további bontásban az alábbi meghatározások szerepeltek:

- Új épület építése, létesítése, átalakítása
- Alap infrastruktúra beruházás²²

Ez a bontás alapvetően az elszámolható költségekhez történő besorolások esetén fontos. Ez alapján az előbbihez 433 916 288 forint, míg az utóbbihoz 49 092 519 forint tartozik az alábbi megosztásban:

6. számú táblázat: Az Ipartelepítés című pályázat tevékenységei

Tevékenység	Elszámolható költség	Támogatás összege
Csarnok építőmesteri munkái	155 914 571 Ft	
Irodaépület építőmesteri munkái	47 241 247 Ft	
Szociális blokk építőmesteri munkái	30 003 239 Ft	
Gépészeti munkák (épületen belül)	27 132 212 Ft	
<i>I. ütem összesen:</i>	<i>260 291 269 Ft</i>	
<i>II. ütem: Csarnok építőmesteri munkái</i>	<i>67 207 106 Ft</i>	
<i>III. ütem: Csarnok építőmesteri munkái</i>	<i>70 441 768 Ft</i>	
<i>Villamos szerelési munkák</i>	<i>35 976 145 Ft</i>	
Új épület építése, létesítése, átalakítása	433 916 288 Ft	172 809 900 Ft

²² A feladat ebben az esetben a telekhatáron belüli munkák elvégzése, mivel a projekt a telekhatáron kívülieket nem támogatja.

Tevékenység	Elszámolható költség	Támogatás összege
<i>Külső közművesítés összesen:</i>	<i>12 704 004 Ft</i>	
<i>Külső-belső út</i>	<i>19 940 100 Ft</i>	
<i>Villanyszerelési munkák – Csarnoképület villamosenergia ellátása</i>	<i>16 448 415 Ft</i>	
Alap infrastruktúra beruházás	49 092 519 Ft	19 551 405 Ft
Összesen:	483 008 807 Ft	192 361 305 Ft

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. pályázati dokumentációjának adatait felhasználva)

4.2.1.3. A fenti táblázatban az építőmesteri munkák három szakaszra vannak bontva. Ennek első ütemében (az összegből is sejtetően) a legnagyobb volumenű rész készült el. Ez a főépületrész, mely az irodákat, tárgyalókat tartalmazza, valamint elkészült a raktár és szociális blokk is. Összterületük meghaladta a 3400 m²-t. A második szakaszban a gyártócsarnok (közel 850 m²), a harmadikban pedig a raktár és rakodóterület került kialakításra (több mint 960 m²). Mivel a munkálatokkal a vártnál gyorsabban haladtak, ezért sor került a támogatási szerződés, valamint a kivitelezővel kötött szerződés módosítására is. Ez alapján a korábban 2014 márciusára megjelölt záró időpont egy évvel korábbra, azaz 2013. március 14-re módosult, mely jelentős eltolódásnak mondható. A végső támogatási szerződésben tehát a költségek és támogatások összegei is előbbre tolódtak: a felmerülés időpontja így 2012. második féléve lett. (Uniriv Kft. pályázati dokumentációja)

4.2.2. Résszámlák és kifizetési igények

4.2.2.1. A pénzügyi megvalósítás, ahogy korábban említésre került, két részre bontható. Ennek egyik oldalán az Uniriv Kft., mint Megrendelő és a Kivitelező közti elszámolások állnak. Ennek alapjául szolgált az Uniriv Kft. és a Kivitelező között megkötött szerződés. Ebben a projekt elszámolható költségének megfelelő összeg szerepelt vállalkozói díjként, mely így fix

átalánydíjként lett meghatározva, azaz, ezen felül költség nem érvényesíthető a Kivitelező részéről, kivéve, ha a Megrendelő egyéb munkákat is kér. (Ugyanakkor mindazon munkálatok, amelyek a tervekben nem szerepelnek, de szükségesek, beletartoznak a kért összegbe.) Mellékletét képezi a Kivitelezővel egyeztetett pénzügyi ütemterv. A fenti végrehajtás közbeni tényleges elszámolások alapvetően két dokumentummal mutathatók be: előleg számlák és részszámlák.

7. számú táblázat: Az Ipartelepítés című pályázathoz kapcsolódó pénzügyi ütemterv és a számlák tényleges összegei

Megnevezés	Tervezett összeg (Ft)	Kifizetés dátuma	Tényleges összeg (Ft)
Előleg	100.000.000	2012.05.15.	100.000.000
Előleg	30.000.000	2012.06.15.	30.000.000
I. rész-számla	100.000.000	2012.06.30.	98.337.754
II. rész-számla	60.000.000	2012.08.30.	57.733.876
III. rész-számla	50.000.000	2012.09.30.	50.318.832
IV. rész-számla	45.000.000	2012.10.31.	42.558.336
V. rész-számla	75.000.000	2012.11.30.	78.510.182
VI. rész-számla	10.000.000	2012.12.30.	10.071.594
Végyszámla	35.000.000	2013.02.15.	37.009.671
ÖSSZESEN:	505.000.000		504.540.245

Forrás: az Uniriv Kft. pályázati dokumentációja

Az előlegszámlák a munkálatok megkezdését segítik, kiállításuk előlegkérő levél alapján történt meg. Ez kapcsolatban áll a pénzügyi ütemterv²³ Kivitelezővel való egyeztetésével, hiszen figyelembe veszi annak likviditását. Azért lényeges, mert így a végrehajtás munkálatai nem rekednek meg. Célja, hogy a Kivitelezőt pénzügyileg ne lehetetlenítse el, hiszen a dátumokból látható, hogy már egy hónapot dolgozik, mire előleghez jut. (Az első előlegszámla 100 millió forintos összegének forrása gyakorlatilag a kért – később részletesen bemutatásra kerülő – támogatási előleg. Ezért fontos

²³ Az elszámolások egyik alapját képező pénzügyi ütemterv a később bekövetkező módosítások miatt változtatásra került. (A módosítás okairól és részleteiről a későbbiekben lesz szó.) Így a vállalkozói díj mintegy 20 millió forinttal megnövekedett.

tényező a Megrendelő likviditása is, mivel a támogatási összegeket csak a már kifizetett számlák után lehet igényelni – utófinanszírozás. Ezek elszámolásáról a későbbiekben lesz szó.) A részszámlák a már elkészült tevékenységek értékét tükrözik. Kiállításukhoz a Teljesítés igazolások adnak alapot, amelyek a ténylegesen elvégzett munkák összesítését tartalmazzák. A Teljesítés igazolás az a dokumentum, melynek révén a fizikai és pénzügyi, valamint a pénzügyi megvalósítások két része is összemosódik, hiszen mindegyiknek alapdokumentuma. Ezeket és így a kifizethető összegeket pályázati előírás szerint minden esetben igazolnia kellett egy független műszaki szakértőnek. (Enélkül a pályázató nem fogadhatta el elszámolásra a számlákat.) Emellett egy óvadéki szerződés is aláírásra került. Ennek okát alapvetően a Kivitelező garanciális kötelezettsége adta. Mivel nem tudott bankgaranciát nyújtani, ezért a végszámla egy részének (5%) visszatartásában egyezett meg az Uniriv Kft-vel. A problémát az jelentette, hogy a később részletezett záró beszámolót nem lehetett addig beadni a pályázató részére, amíg minden számla maradéktalanul kiegyenlítésre nem került. Ezt az ellentétet küszöbölte ki az óvadéki szerződés. Ennek megfelelően az 5%-os részösszeget a cég nem a Kivitelező számlájára, hanem az óvadéki számlára fizette ki. Amennyiben a későbbi felülvizsgálat során nem merül fel semmilyen probléma, úgy a kb. 13 millió forinthez a Kivitelező jut hozzá, ellenkező esetben az Uniriv Kft. hívhatja le az összeget.

4.2.2.2. A pénzügyi megvalósítás másik oldalán (Uniriv és Pályázató) az Időszakos beszámolók és Kifizetési igények állnak. A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség felé benyújtott dokumentumok az előbbiek alapján készülnek. A beszámolóknak bemutatásra kerülnek, hogy az egyes feladatok megvalósulása milyen szinten áll (a pályázatban meghatározott ütemezéshez képest), illetve az esetleges eltérések indokai. A beszámoló pedig megfelelő alapot képez a benyújtandó Kifizetési igényekhez, tartalmazva az elszámolható költségek alapján kért támogatások összegeit²⁴. A Kifizetési

²⁴ A Kifizetési igényekben a megfelelő bizonylatok alapján megállapított elszámolható költségekből kiindulva történik a támogatási összeg kiszámítása, a Támogatási Szerződésben rögzített támogatási intenzitás szerint.

igény jellemzőihez tartozik azonban, hogy előlegszámlára nem nyújtható be, csak részszámlára. Emellett lényeges, hogy valamelyik Időközi beszámolóhoz kell kapcsolódnia. (Időközi beszámoló benyújtható Kifizetési igény nélkül, fordítva azonban nem lehetséges.) Ahhoz, hogy egy számla elszámolható legyen a projekt részeként, a projektmenedzsernek az alábbi záradékot kellett rávezetnie: „Projektazonosító: NYDOP – 1.3.1/E-11-004. A Támogatás elszámolása benyújtásra került.” Az első négy részszámla az első Időközi beszámolóban, az ötödik részszámla és az előlegszámlák a másodikban, a hatodik a harmadik beszámolóban került figyelembevételre, míg a negyedik, egyben záró beszámoló a végszámla alapján készült el. A beszámolókhöz még további (pályázati elszámoláshoz, projekthez fűződő) mellékletek is benyújtásra kerülnek. Ilyen például a teljes Kivitelezési szerződés, amelyet az első beszámolóhoz kell csatolni (később csak változtatás esetén). Ezen kívül természetesen a számlákat, számlaösszesítőket is tartalmaznia kell. Utóbbira abban az esetben van szükség, ha az elszámolni kívánt számlák összege külön-külön nem éri el a 200.000 forintot. Mindezek kifizetéséről is szükséges bizonylat, hiszen csak így válik elszámolhatóvá a pályázó részéről (utófinanszírozás). Ezen kívül az aktuális engedélyek, az építési napló részei, valamint a már üzembe helyezett projektrészekről szóló okmányok, jegyzőkönyvek is fontos részét képezik a beszámolóknak. A fő részét azonban az adott időpontig végrehajtott tevékenységek, azok készültségi állapota képezi. A beszámolóknak ez a következőképpen jelent meg:

- 1. időszakos beszámoló
  - új épület építése: külső munkák befejezése, hátralévő belső gépészeti és villamossági tevékenységek
  - alap infrastruktúra kialakítása: a munkák határidőre elkészülhetnek
- 2. időszakos beszámoló
  - új épület építése: az építési munkálatok várhatóan korábban véget érnek (aktuális készültség 90%), néhány benti feladat van hátra

- alap infrastruktúra kialakítása: erre az időre már teljesen kész állapotba került
- 3. időszakos beszámoló
  - új épület építése: a téli időszak miatt tapasztalható volt a végrehajtás lassulása, egyes belső tevékenységek, építési feladatok vannak hátra
  - alap infrastruktúra kialakítása: befejezve
- 4. időszakos beszámoló
  - új épület építése: a kivitelezés teendőit teljesítették, használatba vételi engedély iránti kérelem benyújtásra került
  - alap infrastruktúra kialakítása: befejezve

4.2.2.3. A beszámolók egyben alapot szolgáltatottak az Időközi kifizetési igények benyújtására. Az időközi és a záró kifizetési igények felépítése megegyezik. Az alapadatokon túl természetesen tartalmazza, hogy mekkora összeg átutalását kéri, és milyen címen. Ennek megfelelően az igénylésekben szereplő összegek szolgálhatnak támogatásként, támogatási előlegként, illetve az általános forgalmi adó előlegeként. Utóbbi ebben az esetben nem fordult elő, mivel az építési tevékenység a fordított áfa körébe tartozik²⁵. Ezen felül tartalmazza a pénzügyi elszámolás alapját képező bizonylatok számát, másolatát. Fontos kritérium, hogy mi a finanszírozás módja. Ebben az esetben a támogatási összegek lehívása utófinanszírozás formájában zajlott²⁶. Ezt részekre bontva tartalmazza a költségelszámolás (külön a nettó, általános forgalmi adó, illetve a bruttó összegeket), valamint ezek támogatás tartalmát is bizonylatonként. Ahogy a pályázat bemutatásában is szerepelt, ez a 123. Épületek, épületrészek költségvetési sor keretében került rögzítésre. Egyben azt is figyelembe vették, hogy a felmerülő számlákat valóban a projekthez tartozó tevékenységekről állították

²⁵ Ez azt jelenti, hogy az áfa megfizetésére nem az eladó, hanem a vevő kötelezett.

²⁶ Az utófinanszírozás azt jelenti, hogy a pályázat kedvezményezettje (ebben az esetben az Uniriv Kft.) minden, a pályázattal kapcsolatban felmerült számlát saját forrásból kiegyenlít, majd a támogatás a saját nevére érkezik meg.

A másik finanszírozási mód az előfinanszírozás, amely esetben a támogatás már előre megérkezik a kedvezményezetthez, aki az elszámolást ebből végzi, a támogatást nyújtó pedig követelésként tekint rá. Így történt például a Bevezetésben említett Városcsopont revitalizálás pályázatban is.

ki. Ez megadta az elfogadott számlaértékeket, így az elszámolható költségek összegét. A támogatásként ténylegesen kifizetett összegeket, valamint az elszámolható költségek időszakra történő megbontását a következő táblázat mutatja:

8. számú táblázat: Az Ipartelepítés című pályázat jóváhagyott Időközi kifizetési igényeinek pénzügyi adatai

Időközi kifizetési igény	Jóváhagyott összeg		Összesen	Elfogadott számlaérték
	előlegre	kifizetésre		
1.	10 000 000 Ft	89 145 429 Ft	99 145 429 Ft	248 948 798 Ft
2.	76 100 000 Ft	6 940 496 Ft	83 040 496 Ft	208 510 182 Ft
3.	4 011 076 Ft	0 Ft	4 011 076 Ft	10 071 594 Ft
4.	6 069 576 Ft	94 728 Ft	6 164 304 Ft	15 478 233 Ft
Összesen:	96 180 652 Ft	96 180 653 Ft	192 361 305 Ft	483 008 807 Ft

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. pályázati dokumentációjának adatait felhasználva)

Ebben a konkrét esetben minden Időszakos beszámoló után Kifizetési igény is lett benyújtva. A korábban már kiemelt szempont, a likviditás érdekében a támogatásból előleget is kért a vállalkozás. Ennek egyik alapvető oka, hogy támogatást csak a már kifizetett számlák után kérhetett, és a Kivitelezőnek is ez után tudott volna fizetni. (Ez azt is jelentette, hogy az Uniriv Kft. az első négy részszámláról benyújtott Kifizetési igény után kapott pénzt, mivel az előleget a Kivitelezőnek továbbutalta.) Ez a támogatási összeg felét tette ki, elszámolására a fent látható módon került sor. Ez ténylegesen azt jelenti, hogy az egyes igényekben szereplő összegekből csak a kifizetésre szóló értékeket utalták át, az előlegre írtak a korábban már kifizetett támogatási előleg elszámolására szolgáltak. Ez egyben azt is jelentette, hogy a kifizetésre kért összegek nem haladhatták meg a még elszámolásra váró előleget, ellenkező esetben nem lehetett volna mire elszámolni. Amint látható, a megvalósítás teljes költsége nem volt elszámolható, ennek okát a módosításokban kell keresni. (Uniriv Kft. pályázati dokumentációja)

4.2.3. A projekt végrehajtása közben felmerült problémák

4.2.3.1. Az építés során komolyabb műszaki, technikai gondok nem merültek fel. A korábbiakban már említésre került, hogy a pályázatban benyújtott költségvetést módosítani kellett, de ez inkább ésszerű szakmai megfontolásból történt. Oka kettős volt: egyrészt az alapinfrastruktúrához kapcsolódóan, mivel a telekhatáron túl elvégzett tevékenységeket a pályázat nem finanszírozta, arra támogatást nem lehetett elszámolni. Másrészt az épület esetén tűzvédelmi szempontból merültek fel hiányosságok, amelyek többletköltségeket vontak maguk után. Így módosításra került a Támogatási szerződés, a kapcsolódó engedélyek (építési, műszaki), valamint a költségvetés. Ezt a már ismertetett szakaszos tervszolgáltatás tette lehetővé, így alapvetően a tervek megváltoztatása adta. Bár a tevékenységek között költségsökkenés is megfigyelhető volt, jellemzően növekedésről volt szó. A változtatás részletes okai közül néhány: az eredeti szerkezetben bekövetkező módosítás, tűzrendészeti pontosítások, mennyiségi eltérések, alaprajzbeli különbségek. A pénzügyi módosítások a következők:

9. számú táblázat: Az Ipartelepítés című pályázat költségvetésének módosításai

Tevékenység	Eredeti költségvetés	Módosított költségvetés	Különbség
Csarnok építőmesteri munkái (I. - II. - III. ütem)	293 563 444 Ft	282 175 203 Ft	-11 388 241 Ft
Irodaépület építőmesteri munkái	47 241 247 Ft	55 881 663 Ft	+8 640 416 Ft
Szociális blokk építőmesteri munkái	30 003 239 Ft	30 038 230 Ft	+34 991 Ft
Gépészeti munkák (épületen belül)	27 132 212 Ft	30 405 307 Ft	+3 273 095 Ft
Villanyszerelési munkák	52 424 560 Ft	55 370 378 Ft	+2 945 818 Ft
Külső közművesítés összesen:	12 704 002 Ft	21 891 041 Ft	+9 187 039 Ft
Külső-belső út	19 940 100 Ft	28 778 423 Ft	+8 838 323 Ft
Összesen:	483 008 804 Ft²⁷	504 540 245 Ft	21 531 441 Ft

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. pályázati dokumentációjának adatait felhasználva)

²⁷ Az eltéréseket a korábbiakhoz képest a módosításnál meghatározott eltérő számítási mód adja.

4.2.3.2. Mivel a költségvetés időközben megváltozott, ezért az időközi elszámolásokhoz szükséges készültségi fokok is módosultak. Korábban már bemutatásra került a részszámlák és az Időszakos beszámolók kapcsolata, a beszámolási időszakhoz tartozó készültségi fokok alakulását pedig a következő táblázat mutatja. A részletezett problémákon túlmutatóan a viszonyítási alap (projekt költsége) változása miatt is néhány esetben átrendeződés, a kivitelezés lassulása tapasztalható. Az összesítésben a fentiek azonban nem láthatók, hisz csak egyes tevékenységeknél merült fel többletköltség, és a kivitelezés a vártnál gyorsabb ütemben zajlott.

10. számú táblázat: Az Ipartelepítés című pályázat időszakos elszámolásaihoz tartozó készültségi fokok

Tevékenység	Százalékos teljesítés állapota (%)						Végszámla
	I. rész számla	II. rész számla	III. rész számla	IV. rész számla	V. rész számla	VI. rész számla	
Csarnok építőmesteri munkái (I. - II. - III. ütem)	26,00	40,18	48,43	62,93	96,35	97,56	100,00
Irodaépület építőmesteri munkái	17,20	42,96	48,29	48,29	89,28	90,84	100,00
Szociális blokk építőmesteri munkái	0,00	2,32	18,46	18,46	84,31	87,33	100,00
Gépészeti munkák (épületen belül)	0,00	4,81	10,34	10,34	83,23	96,35	100,00
Villanyszerelési munkák	0,00	0,00	25,24	25,24	65,20	65,20	100,00
Külső közművesítés összesen:	62,00	61,83	61,83	61,83	97,65	97,65	100,00
Külső-belső út	30,00	40,00	60,00	60,00	95,82	98,95	100,00
Összesen:	20,36	32,31	42,73	51,54	90,67	92,66	100,00

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. pályázati dokumentációjának adatait felhasználva)

4.2.3.3. A további esetleges nehézségeket inkább az adta, hogy bármely EU által társfinanszírozott pályázat elszámolása nagy részletezettségű. Ez az egyes elszámolási szakaszoknál hiánypótlási kötelezettségeket okozott. Az egyik ilyen, amelyet kiemelnék, az előlegszámlákhoz fűződik. Az első Időszakos beszámolóban a korábbiaknak megfelelően az első négy részszámla szerepelt. Eredetileg ebben kívánták elszámolni az előlegszámlákat is, de csak a következőben sikerült. Ennek oka, hogy a

Kivitelező előlegrészlátakat igen, de a rájuk vonatkozó elszámoló számlákat nem állította ki, azt csak a következő (V. számú) részszámlában vonta le a teljes teljesítésből. A többi hiánypótlás is a nagyfokú részletezettség miatt merült fel: számlák részletezése, nyilatkozat arról, hogy a tervezői díj nem a Kivitelezővel kötött szerződésen belül van, a számlák bontásában az előleg negatív előjellel szerepeljen, a pénzügyi ütemtervben eredetileg nem volt VI. részszámla, így módosítani kellett, összhangot kellett biztosítani az egyes dokumentumok között (pl. Időszakos beszámoló és Kifizetési igény) stb. Az alapvető problémát hiánypótlások időbeli hatása okozta. (A támogatás kifizetések a tervezett időhöz képest elcsúsztak, mivel később fogadták el az alapul szolgáló igényeket.)

4.2.3.4. A többi probléma az Uniriv Kft-én kívül eső okra vezethető vissza. Az esetleges eltérések az Időszakos beszámolóknak is bemutatásra kerültek. Ilyen eltérés az első beszámoló esetében nem volt, sőt a végrehajtás ütemének felgyorsulása volt tapasztalható. A második időszakra vonatkozóan azonban a közműszolgáltatók határidőn túli tevékenységei miatt a munkálatok lelassultak, vagy akár teljesen megálltak. Ez már a téli évszakra esett, ezért problémát okozott például a fűtés hiánya, így a belső feladatok elvégzése nem volt lehetséges. Éppen ezért a korábban decemberre teljesíthető kivitelezés véglegesen a következő évre tolódott. Ez azonban nem okozott komolyabb gondot, hiszen a befejezés így is jóval a pályázatban előírt határidő előtt megtörtént. Összefoglalva tehát a kivitelezés határidőre megtörtént, a költségvetés módosításának köszönhetően pedig a projekt elszámolható költsége 483.008.807 forint, míg a tényleges felmerült teljes költség körülbelül 4 %-kal több, 504.540.245 forint lett. (Uniriv Kft. pályázati dokumentációja)

4.2.4. A záró beszámoló, a kivitelezés lezárása

4.2.4.1. A kivitelezés szakaszának végén sor kerülhetett a Záró beszámoló elkészítésére és benyújtására. Ez a fizikai befejezést, a Kivitelező utolsó számlájának megérkezését és kiegyenlítését követte. A korábbiakhoz hasonló módon ehhez is kapcsolódott egy Záró kifizetési igény, de ez már

nulla forinttal lett kitöltve, hiszen a támogatások lehívása megtörtént. A beszámoló a tevékenységek (új épület építése, alpinfrastruktúra kialakítása) befejezését tartalmazta, hangsúlyozva a rövidebb megvalósítási időszakot. A hozzá kapcsolódó számlák teljesítése után az NFÜ felé is megtörténtek az elszámolások. A fenti információkat különböző dokumentumok támasztották alá: műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyv, használatba vételi engedély iránti kérelem, telepengedély kérelem. A befejezést követően az első ezek közül természetesen a műszaki átadás volt. Ennek időtartama tíz nap volt (2013.02.05.-2013.02.14), az elkészült dokumentum pedig több nyilatkozatot is tartalmazott. Egyrészt a Kivitelező részéről, tanúsítva az elvégzett feladatok szerződésben vállalt mennyiségét, minőségét. Ezen kívül magába foglalja egy kijelölt műszaki ellenőr szakmai nyilatkozatát is az elkészült épületről, amelyben feltünteti a műszaki átvétel előtt álló lehetséges akadályokat. Ebben az esetben ilyen nem merült fel. Végül az Uniriv Kft., mint Beruházó nyilatkozata is helyet kap, amelyben sorra veszi a vállalt és ténylegesen megvalósított munkákat. Amennyiben egyik esetben sincs eltérés, a műszaki átadás-átvétel megtörténhetett. Ezután következnek az engedélyek utáni kérelmek. Ezekben minden, a tevékenység folytatásához szükséges jellemző bemutatásra került (pl. műszakok száma, alkalmazott gépek jellemzői stb.). Az engedély kézhezvételét követően indulhatott meg a termelés, termék-előállítás és a kapcsolódó feladatok elvégzése, valamint csak ezek megléte esetén fogadható el a Záró beszámoló, amely lehetővé teszi a pénzügyi zárást.

4.2.4.2. A Záró beszámolóban ezen kívül más tényezők is figyelembe vételre kerültek. Az Európai Unió által támogatott pályázatokban mindig szerepet kapnak a horizontális politikai célok. Így ebben az esetben az utolsó beszámoló tartalmazta az esélyegyenlőségre és környezeti fenntarthatóságra vonatkozó adatokat, célokat is. Mindkét esetben a pályázati folyamat előkészítő szakaszában több cél közül lehetett „válogatni”. A pályázati kiírás magában foglalja, hogy ezek közül mennyit kell a projekt végrehajtási és fenntartási időszakában teljesíteni. (Erről a későbbiekben még lesz szó.) Ebben a konkrét esetben az esélyegyenlőség vonatkozásában két alcél került kitűzésre: egyrészt az 50 évesnél idősebbek, másrészt a pályakezdők

foglalkoztatásának elősegítése. (Általában hangsúlyos szerepet kap a nők foglalkoztatása is, ugyanakkor az Uniriv Kft. munkaköreit jellemzően férfiak töltik be.) A környezeti fenntarthatóságra a kistérségben élők számára létesített új munkahelyek szolgáltatnak alapot, valamint a környezetvédelmi szempontokra is ügyelve az újrahasznosítás szempontjainak figyelembe vétele.

4.2.4.3. A Záró beszámoló elengedhetetlen részét képezte a független könyvvizsgálói jelentés is. Ilyen esetekben a könyvvizsgáló egyéb szakmai szolgáltatás²⁸ keretében ellenőrzi az elszámolás részét képező dokumentumokat. Például:

- a könyvvizsgáló meggyőződik arról, hogy a Kivitelező valóban működő cég
- az általa kiállított számlákban foglalt adatok összhangban vannak az Általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvénnyel
- a számlák tartalmi és az elszámolható költségek körében figyelembe vehető tevékenységek egyeznek-e
- valóban igazolható az egyes számlák kiegyenlítése
- amennyiben a projekt részét képezik Személyi jellegű ráfordítások, akkor feladata az elszámolt bérköltség és járulékok ellenőrzése is

Amikor az engedélyek is megérkeztek, a projekt megvalósítási szakaszának keretében sor került még egy helyszíni szemlére is. Ennek keretében történt az illetékes személyekkel (projektmenedzser, gazdasági vezető) való konzultáció, valamint a helyszínen meglévő dokumentumok körének áttekintése: számviteli nyilvántartások (analitikus és szintetikus), pénzügyi dokumentumok, az elszámoláshoz benyújtott eredeti iratok, tervek, szerződések, engedélyek, valamint a tájékoztatásra szánt eszközök.

4.2.4.4. Az utóbbi kategóriába tartoznak azok a publikációs eszközök, melyek alkalmazását a pályázatban is vállalni kellett. Az EU által

²⁸ A könyvvizsgáló tehát ilyen esetekben nem végez könyvvizsgálatot, vagy átvilágítást, hiszen a vizsgálat tárgya ebben az esetben a projekt, nem pedig egy lezárt év beszámolója.

Az átvilágítás célja szintén ellenőrzés, de nem olyan magas szintű, mint a könyvvizsgálat esetében.

társfinanszírozott projektek esetén mindig fontos részt tölt be a nyilvánosság, a tájékoztatás. Ez ebben az esetben sem volt másként. A vállalt kötelezettségek között szerepelt: interneten történő közzététel, mely folyamatos aktualizálásával a projekt előrehaladásáról nyújt információkat. Ez teljesítésre is került: a munkálatok megindításától a lezárásáig működött, és ma is elérhető az ilyen irányú weboldal. Emellett a sajtóval folyamatosan tartott kapcsolat, közlemények kiadása, nyilvános rendezvények tartása (alapkőletétel, átadás stb.); táblák elhelyezése a vállalat területén; fényképes nyilvántartás az egyes fázisokról, illetve a végső állapotról; valamint az ingatlan térképeken történő mutatása. Ezek közül sok már a végrehajtási időszak végére rendelkezésre állt, már csak néhány ilyen irányú feladat megvalósítása van hátra: táblakihelyezés, nyilvánosság bevonásával történő avatás. A Záró beszámoló és kifizetési igényt a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség 2013. 07. 09-én hagyta jóvá. (Uniriv Kft. pályázati dokumentációja)

4.2.5. Az aktivált eszközök számviteli jellemzői, elszámolásuk

4.2.5.1. Az eddig végigkövetett megvalósítási folyamat során több tárgyi eszköz is üzembe helyezésre került. A csarnok- és irodaépület zöldmezős beruházásként épült meg, vagyis helyén eddig semmilyen ingatlan nem állt, a telek sem volt az Uniriv Kft. tulajdonában. A korábbi bekezdésekben a pályázat elszámolható költségét, elfogadott számlaértékét és a kapott támogatásokat vettem sorra, de a végső soron üzembe helyezett eszközök ennél nagyobb összegben kerültek a könyvekbe. Ennek egyik oka, hogy több járulékos költséget (pl. illetékek, eljárási díjak, kapcsolódó munkák, aktiválás előtti kamat) a projekt elszámolása nem vett figyelembe. Ezek viszonya a következőképpen alakul a megvalósítást követően aktivált eszközök tekintetében:

11. számú táblázat: Az Ipartelepítés című pályázat során aktivált eszközök értéke és a projekt költsége

Megnevezés	Összege (Ft)	Ebből: projekt költség (Ft)
Telek	15 537 906 Ft	0 Ft
Telkesítés	1 204 025 Ft	0 Ft
Épület	461 283 525 Ft	451 986 486 Ft
Épületen kívüli munka (gázvezeték)	458 440 Ft	458 440 Ft
Villanszerelés	2 824 900 Ft	2 824 900 Ft
Víz, szennyvíz, csatorna	20 041 737 Ft	13 934 487 Ft
Tűzvíz-tározó	6 823 449 Ft	6 557 509 Ft
Út, járda, parkoló	28 778 423 Ft	28 778 423 Ft
Áramhálózati csatlakozás	8 691 757 Ft	0 Ft
Külső út	5 369 800 Ft	0 Ft
Kerítés	5 855 000 Ft	0 Ft
Összesen:	556 868 962 Ft	504 540 245 Ft

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. pályázati dokumentációjának adatait felhasználva)

4.2.5.2. A fenti eszközökre aktiválható költségek összege tovább bontható. Ebben az esetben a bruttó értéket adó jellemző költségek, ráfordítások közé tartozott egyrészt a Kivitelező korábban bemutatott számlái, a műszaki vizsgálatok költsége, hatósági díjak, illetékek, az ügyvédi díj, valamint különböző szolgáltatások és egyéb költségek. A szolgáltatások közé soroltam ebben az esetben a Magyar Posta számláit, hiszen a pályázat benyújtásától kezdődően több folyamathoz is kapcsolódott, valamint a különböző földméréseket, illetve az Egyéb körbe csoportosítottam a térképre történő felvételhez fűződő számlákat, az egyes dekorációs elemeket, a kertészeti munkákat stb. Ha a teljes értékeket tekintjük, akkor a fenti tevékenységek az alábbi arányokat képviselik:

12. táblázat: Az Ipartelepítés című pályázat során aktivált eszközök értékének megoszlása

Megnevezés	Költségek aránya (%)
Műszaki, építészeti vizsgálat	0,40%
Kivitelező számlája	93,49%

Megnevezés	Költségek aránya (%)
Hatósági díjak	1,03%
Szolgáltatás	2,22%
Ügyvédi díj	0,01%
Aktiválás előtti kamat	0,40%
Egyéb	2,44%
Összesen:	100,00%

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. pályázati dokumentációjának adatait felhasználva)

Amint a táblázatból is látható, a legmagasabb arányt természetesen a Kivitelező számlái képviselik²⁹. A többi kategória ehhez mérten elenyésző nagyságú, bár értékben nem elhanyagolható.

4.2.5.3. A pályázathoz kapcsolódó nyilvántartás részletessége mind a számviteli, mind a pályázat elszámolási oldalon megjelenik. Utóbbi esetén elkülönített bankszámla formájában, mivel a projekttel összefüggő tranzakciókat általában külön bankszámlán kell lebonyolítani. Ez történhet számlák közötti átvezetéssel, amikor az elszámolási betétszámla szolgál a számlák kiegyenlítésére, majd a megfelelő összeget átvezetik az elkülönített betétszámláról. Ugyanakkor az elkülönített betétszámla közvetlenül is alkalmazható a pénzügyi teljesítésekhez. Amennyiben a számviteli nyilvántartásokat nézzük, akkor is megállapíthatónak kell lennie, hogy mely eszközök származnak részben vagy egészben támogatási forrásból. Ennek érdekében a beruházás folyamatában egy új főkönyvi számlát kell nyitni a projektnek, majd az aktiválást követően is külön számlán kell szerepeltetni a beszerzett, létrehozott tárgyi eszközöket. Mivel ebben a konkrét esetben ingatlanról van szó, így annak „részeit” a következőképpen tartják nyilván:

- ingatlanok között: telek, áramhálózati csatlakozás, külső út, kerítés és telkesítés értéke (36 658 488 Ft)
- támogatott ingatlanok között (NYDOP-1.3.1/E-11 Üzem): épület, gázvezeték, villamos energia ellátás, vízvezeték tűzvíz-tározó, belső út, parkoló értéke (520 210 474 Ft)

²⁹ Az aktivált eszközök szerinti részletesebb bontás a mellékletben található.

Ennek alapján tehát a kapott támogatás az utóbbi körre vonatkozik. A vissza nem térítendő támogatások elszámolása több éves, akár évtizedes időszakot fog át. Ennek oka, hogy a hozzá tartozó eszközök használata is hosszú időn át történik, az értékcsökkenésük is ennek megfelelően kerül elszámolásra. A kapott fejlesztési támogatásokat rendkívüli bevételként kell nyilvántartani. Az azonban nem volna megfelelő, ha a kifizetés évében a teljes összeget ide sorolnánk, hiszen a fejlesztés hatása is hosszabb időkeretet ölel át. Éppen ezért ennek összegét passzív időbeli elhatárolásként kell nyilvántartani, és az értékcsökkenés arányában fokozatosan, évről-évre feloldani a rendkívüli bevételekkel szemben³⁰.

4.2.5.4. Ebben a konkrét esetben tehát a támogatott ingatlanokhoz kapcsolódik a pályázatban elnyert támogatás összege, így az erre létrehozott számlán kimutatott eszközök értékcsökkenése a mérvadó. Az értékcsökkenési leírások értékének meghatározása lineáris módon történik, az alábbi táblázatban összefoglalt kulcsokkal:

13. számú táblázat: Az Ipartelepítés című pályázat Támogatott ingatlanok számláján nyilvántartott eszközeinek alkalmazott értékcsökkenési leírási kulcsai és a várható használati idők

Aktivált eszköz megnevezése	Bruttó érték (Ft)	Értékcsökkenési kulcs	Használati idő (év)
Épület	461 283 525	2%	50
Épületen kívüli munka (gázvezeték)	458 440	6%	17
Villanyszerelés	2 824 900	8%	13
Víz, szennyvíz, csatorna	20 041 737	3%	33
Tűzvíz-tározó	6 823 449	2%	50
Út, járda, parkoló	28 778 423	2%	50
Összesen:	520 210 474		

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. pályázati dokumentációjának adatait felhasználva)

³⁰ Lehetőség van arra is, hogy ne a rendkívüli bevételek között, hanem egyéb bevételként számoljuk el a dotációk összegét. Ennek oka, hogy az értékcsökkenés az eredménykimutatásban minden esetben az Üzemi (üzleti) eredmény kategóriában jelenik meg, valamint az egyéb bevételek is itt kerülnek kimutatásra. Így tehát egy eredménykategóriában szerepeltethetők a nyilvánvalóan összetartozó értékek.

Ennek megfelelően történik az elhatárolás feloldása egy kis változtatással. Maradványérték után nem számolható értékcsökkenés, így feloldás sem. A fenti eszközök közül ez egy esetben, az épületeknél fordul elő, értéke 1.000.000 forint. A fenti kulcsok alapján minden más támogatott eszközre egyszerűen meghatározható az éves értékcsökkenési leírás összege. Ezen túl a feloldás arányát kell megállapítani. A cégnél ez a felhasznált források segítségével történik. Mivel a támogatás arányát az értékcsökkenhető eszközök után kell számolni, ezért a teljes összeg már a maradvány nélküli értéket mutatja. Ebben az esetben a megvalósításhoz a támogatáson túl bankhitel és saját forrás állt rendelkezésre a következő arányokban:

14. számú táblázat: Az Ipartelepítés című pályázathoz felhasznált források és megoszlásuk

Megnevezés	Összeg (Ft)	Arány
Támogatás	192 361 305	37,05%
Bankhitel	169 895 300	32,72%
Saját erő	156 953 869	30,23%
Összesen:	519 210 474	100,00%

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. pályázati dokumentációjának adatait felhasználva)

Ez alapján tehát a feloldás mértéke 37,05%. Az éves szinten számított értékcsökkenési leírás ekkora hányadának megfelelő összeg kerül feloldásra a passzív időbeli elhatárolások közül. A társaság az értékcsökkenést napra pontosan számolja, az üzembe helyezés dátuma az első értékcsökkenési nap. Az első évet (aktiválás éve) tekintve az értékcsökkenést tehát 212 napra kell elszámolni (június 3 – december 31.) A pontos értékek a következők:

15. számú táblázat: Az Ipartelepítés című pályázat Támogatott ingatlanok számláján nyilvántartott eszközök utáni időbeli elhatárolás feloldása az első évben

Aktivált eszköz megnevezése	Értékcsökkenés összege az első évben (Ft)	Feloldandó támogatás az első évben (Ft)
Épület	5 346 855	
Épületen kívüli munka (gázvezeték)	15 976	

Aktivált eszköz megnevezése	Értécsökkenés összege az első évben (Ft)	Feloldandó támogatás az első évben (Ft)
Villanyszerelés	131 261	
Víz, szennyvíz, csatorna	349 220	
Tűzvíz-tározó	79 264	
Út, járda, parkoló	334 303	
Összesen:	6 256 880	2 318 100

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. aktiválási jegyzőkönyveinek adatait felhasználva)

Az utolsó feloldás a használati időket tekintve ötven év múlva lesz esedékes, egészen addig nem kerül az eredményben teljesen elszámolásra az idei évben kapott támogatási összeg³¹.

4.2.5.5. A fenti körbe nem tartozó aktivált eszközöket, vagyis az ingatlanok közé soroltakat illetően az értécsökkenési leíráshoz nem kapcsolódik időbeli elhatárolás feloldás. Az értécsökkenési leírás a támogatott körhöz hasonlóan lineáris módon meghatározott. (Uniriv Kft. pályázati dokumentációja)

16. számú táblázat: Az Ipartelepítés című pályázat Ingatlanok számláján nyilvántartott eszközeinek értécsökkenési leírási kulcsai és a várható használati idők

Aktivált eszköz megnevezése	Bruttó érték (Ft)	Értécsökkenési kulcs	Használati idő (év)
Telek	15 537 906	0	0
Áramhálózati csatlakozás	8 691 757	2%	50
Külső út	5 369 800	2%	50
Kerítés	5 855 000	2%	50
Telkesítés	1 204 025	2%	50
Összesen:	36 658 488		

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. pályázati dokumentációjának adatait felhasználva)

³¹ A részletes adatok a feloldásról a mellékletben található.

Az egyetlen kivételt a Telek képezi, hiszen ez azok közé az eszközök közé tartozik, amelyek után törvényben szabályozott módon nem számolható el értékcsökkenés.

4.2.6. További teendők (a pályázat „utóélete”)

4.2.6.1. A pályázat utóéletét és a pályázati folyamat utolsó részét a fenntartási időszak intervalluma jelenti. Ez nem egyezik meg az aktivált eszközök használati idejével, annál rövidebb. Ez a jelen esetben három évben határozható meg, ugyanakkor figyelembe kell venni, hogy a megvalósítás időszaka is rövidebb időszakot jelentett az eredetileg vállaltnál. Ennek alapján a fenntartási időszak vége a 2017-es évben ér véget a pályázatban meghatározott értelemben. Ez a társaság által vállalt indikátorok miatt jelentős, hiszen nemcsak a korábbi számviteli szempontú nyilvántartás és hosszadalmas elszámolás érdekes, hanem a pályázatban vállalt kritériumok fenntartási időszakra szóló értékei. A fenntartási időszakban tehát a monitoring mutatók értékelése történik. A pályázati kiírásban nyolc kulcsindikátort határoztak meg, melyeket mindenképpen szerepeltetni kellett a beadványban. Ezek:

- a fejlesztések eredményeként korszerű infrastruktúrával ellátott terület nagysága
- támogatás által indukált beruházások nagysága
- bruttó hozzáadott érték növekedés a program hatására
- egy munkahelyre vetített árbevétel
- megtartott munkahelyek száma
- teremtett munkahelyek száma
- teremtett munkahelyek száma – nők
- teremtett munkahelyek száma – hátrányos helyzetűek

Az utolsó kettő esetében a célérték nulla, előbbi a korábban már említett ok miatt (a munkakörökbe elsősorban általában férfiakat alkalmaznak). Másik egyértelmű indikátor a Megtartott munkahelyek száma, hiszen ez értelemszerűen nem változhat (legfeljebb csökkenhet, de ez nem jellemző).

Ez a bázisidőszakban (megvalósítás elkezdése előtti időszak) meghatározott átlagos statisztikai állományi létszám értékének megfelelő, 69,72 fő.

4.2.6.2. A megmaradt indikátorokat két csoportra oszthatjuk. Az egyik csoportba azok tartoznak, amelyek a projekt során jönnek létre (output indikátor). Ide tartozik A fejlesztések eredményeként korszerű infrastruktúrával ellátott terület nagysága, melyre gyakorlatilag a pályázat irányul. Ezen belül a konkrét pályázati kiírás két lehetőséget különített el: korszerűsítés vagy létrehozás eredményeként megvalósult kivitelezés. Mivel itt építésről volt szó, így az utóbbi kategóriába tartozik, értéke 5 270,5 m². A másik csoportba azok az indikátorok tartoznak, amelyek már a projekt hatására alakulnak, változnak. Ilyen például a Teremtett munkahelyek száma, mely az új alkalmazottak számát jelöli. A célérték ebben az esetben a fenntartási időszak végére 38 fő. Fontos megjegyezni, hogy a célérték kumulált adat, vagyis a végső eredményt mutatja. Így például a Teremtett munkahelyek esetében:

- megvalósítási időszak első éve: 6 fő
- megvalósítási időszak második éve: 17 fő
- fenntartási időszak első éve: 32 fő
- fenntartási időszak második éve: 38 fő (elérve a célértéket)

4.2.6.3. Az utolsó három indikátor értékének megállapításához számítás szükséges. Mivel ehhez éves adatok kellenek, így az utolsó értékek a 2012-es évre vonatkoznak. A legkönnyebben meghatározható az Egy munkahelyre vetített árbevétel, mely a cég nettó árbevétele elosztva az adott évre számított átlagos statisztikai létszámmal. Értéke: 15,737 millió forint³², célértéke kevesebb, 12,56 millió forint volt. Másik mutató a Támogatás által indukált beruházások nagysága. A számítás figyelembe veszi a projekt költségét, a kapott támogatásokat, illetve a vállalat egyéb beruházásait. Összege a 2012-es évre: 0,370087416 milliárd forint³³. Célértéke: 0,29902 milliárd forint, vagyis a teljesítése már megtörtént. A legtöbb adatot a Bruttó hozzáadott érték megállapítása igényli, ugyanakkor ezek nagy része az

³² A nettó árbevétel 1.243,244 millió forint, az átlagos statisztikai létszám 79 fő.

³³ A számítás a mellékletben található.

eredménykimutatásban megtalálható érték. (A pontos meghatározás a mellékletben található.) Emellett itt is helyet kapnak a támogatások közül azok, amelyek a termelésre vonatkoznak. A mutató 2012-es összege 0,482952 milliárd forint³⁴. A fenntartási időszak végére kívánt érték 0,6328 milliárd forint, a 2012-ben elvart pedig 0,47672 milliárd forint volt. Ahogy az előzőekből látható, az Uniriv Kft. eddig megfelelt az elvárásoknak, szilárd piaci pozíciója pedig lehetővé teszi, hogy a következőkben is teljesítse a vállalt célokat. (Uniriv Kft. pályázati dokumentációja)

5. ÖSSZEGRZÉS ÉS JAVASLATOK

5.1. Véleményem szerint egy hosszú, jelentős összegeket megmozgató pályázati folyamatban több helyen is lehet problémákat találni. A pályázatok mindig kihívásokat jelentenek, és egyben kockázatot is rejtnek. A sikertelen pályázatot benyújtó is energiát, költséget fordít rá, amely nem térül meg. Ugyanakkor a nyertes pályázó sem „teheti zsebre” a megítélt támogatási összeget feltételek teljesítése nélkül. Ha nem tud eleget tenni ezeknek, akkor a szankció visszafizetés, vagy a támogatási szerződés felmondása is lehet. Azonban úgy gondolom, hogy az előnyök jelentősebbek lehetnek, mint a veszteségek, így mindenképpen érdemes a kísérlet. Sokat lendíthet a vállalkozáson, fejlesztési esélyeket adhat, bővítésekre van kilátás. Az Uniriv Kft. eredményét tekintve például látható, hogy a lehetőségek nélkül a cég kisebb fejlettségű szinten állna, innovatív eszközei is hiányoznának. Az 550 millió forintos ipartelepítést pályázati segítség nélkül például nem tudta volna megvalósítani, vagy csak nagy értékű hitelt igénybevételel. Ez azonban eladósodáshoz, jelentős költségnövekedéshez (és a beruházás értékének növeléséhez) vezetett volna, amely mindenképpen nagyobb mértékű kockázatot is vont volna maga után. Látható tehát, hogy az ilyen irányú lehetőségeknek költség- és kockázatcsökkentő hatásuk is van.

5.2. Ami esetleg szükséges lenne, az a kiírások (és a kapcsolódó kitöltő programok) pontosítása. A pályázati referenssel folytatott beszélgetésből kiderül, hogy akadnak nehézségek, illetve a megvalósításnál problémát jelentő

³⁴ Az itt szerepeltetett értékek mértékegységei igazodnak a pályázatban kiírtakhoz.

részletek. Ilyen például az a helyzet, amikor a pályázó olyan célra kíván gépet beszerezni, amely után az általános forgalmi adó nem igényelhető vissza. (Például oktatási célokat szolgál a beszerezett eszköz.) Ebben az esetben a pályázatban a cég áfa visszaigénylőként lesz bejegyezve, hiszen általában ilyen szerepet tölt be. Ugyanakkor a cél meghatározása miatt a gépre nézve már nem igényelheti vissza az áfát. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az általános forgalmi adót megfizeti, de nem igényelheti vissza, de az erre fordított összegre nem kap támogatást a sikeres pályázatban. Másfajta jellegű, de hasonló problémát eredményező eset, amikor például étkeztetés is szerepel a finanszírozott tevékenységek között. (Ilyen az Uniriv Kft. esetében a már említett Egészséges életmódra ösztönzés pályázat, melyben étkezés is felmerül.) Ekkor az előbbiről kapott számla értékéhez az egészségügyi hozzájárulás összege is hozzáadódik, amely szintén nem fedezett a célra kapott támogatási összeggel.

- 5.3. Másik lényeges szempont már nagyobb léptékű, ez a likviditás figyelembe vétele a pályázat során. A Pályázónak tisztában kell lennie saját anyagi helyzetével, lehetőségeivel. Gyakran előfordul, hogy az a cég (vagy személy), aki benyújtja pályázatát, előre meghatározott időszakokban gondolkodik: számlák kiegyenlítése, igények benyújtási ideje, támogatás kifizetés ideje stb. Ugyanakkor ezek a határidők könnyen megváltozhatnak. Az Uniriv Kft. esetében például előlegként megkapta a támogatási összeg felét, ezen felül azonban utófinanszírozásról lévén szó, minden előre kellett kifizetni, a maradék támogatási részt csak ennek fejében kaphatta meg. Ezt nehezítette, hogy az egyes beszámolókhöz, kifizetési igényekhez több esetben hiánypótlásokat kellett beadni. Ezek lényegesen elnyújtották a támogatási összegek beérkezésének idejét. A társaság stratégiája (és jelentős önereje) szerencsére lehetővé tette, hogy ezek a csúszások ne okozzanak fennakadásokat. A cég beruházásaihoz általában nem, vagy csak kisebb összegű hitelekhez folyamodik, azokat többnyire saját erőből és pályázati forrásból valósítja meg. A fenti események azonban nagyobb problémákat okoznak a rosszabb anyagi helyzetben lévő vállalkozásoknak. Így például az eredetileg hitelfelvétel nélkül tervezett kivitelezések a támogatás késői jóváírása miatt nem teljesíthetők. Ezért

a viszonylag magas, 40%-os támogatottságú projektek is bedőlhetnek a rosszul, vagy kevés tartalékkal felmért likviditási helyzet miatt.

5.4. Az elszámolási nehézségeken túl véleményem szerint a hatékonyság ellenőrzése sem elhanyagolható. Néhány esetben megfigyelhető, hogy a támogatások olyan helyekre kerülnek, ahol a pénzszerzés szerepel az első helyen, utána a célkitűzés. Ez alatt azt értem, hogy nem a célt választja ki előbb a pályázó, hanem a kiírt pályázatok között válogat. Lehet, hogy az adottságai a sikeres elbíráláshoz megvannak, ugyanakkor gyakran a megszerzett összeg nem vált ki további fejlődést, hiszen a pályázó megreked a fő céljait nem képviselő lehetőséggel. Így kerülhet szembe egymással a pályázati folyamat egyszerűsítése (a bürokrácia csökkentése), illetve a fokozottabb ellenőrzés, vizsgálat. A kettő közti egyensúly megtalálása minden későbbi pályázati kiírás esetén alapvető fontosságú lehet.

5.5. A fentiek alapján tehát a kulcsszó a megfontoltság lehetne. Mint az üzleti élet minden területén, a pályázati folyamatokban is, azok minden részében szükség van a megfelelő döntések meghozatalára, az események és lehetséges szituációk végiggondolására. Ez a pályázati lehetőségeknél talán még fokozottabban érvényes, hiszen egy rossz döntés nemcsak a vállalatra, hanem környezetére is hatással van. Egy jó lehetőség okos megragadása fejlődést, míg ellenkező esetben elvesztegetett pénzeket eredményez.

IRODALOMJEGYZÉK

2000. ÉVI C. TÖRVÉNY A SZÁMVITELRŐL [online] Letöltés időpontja: 2013. 11. 07.

Hozzáférés: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0000100.TV

2007. ÉVI CXXXVII. TÖRVÉNY AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRÓL [online] Letöltés

időpontja: 2013. 12. 02. Hozzáférés:

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0700127.TV

BOZSIK Norbert: Az Európai Unió gazdaságtana (Budapest: SALDO Kiadó, 2011.)

ISBN 978 963 638 408 1

EUROPEAN COMMISSION EUROSTAT: Eurostat regional yearbook 2013: 1. Economy (p.

21). [online] Letöltés időpontja: 2013. 10. 09. Hozzáférés:

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-HA-13-001/EN/KS-HA-13-001-EN.PDF ISSN 1830-9674

EU PÁLYÁZATI PORTÁL: Új Magyarország Fejlesztési Terv – Magyarország Nemzeti Stratégiai Referenciakerete 2007-2013. [online] Letöltés időpontja: 2013. 10. 21.

Hozzáférés: eupalyazatiportal.hu/umft/ PDF

EUVONAL: Regionális politika, strukturális és kohéziós alapok – EU vonal. [online]

Letöltés időpontja: 2013. 10. 04. Hozzáférés:

http://www.euvonal.hu/index.php?op=kozossegi_politikak&id=15

ISO: ISO 9001:2008. [online] Letöltés időpontja: 2013. 11. 10. Hozzáférés:

http://www.iso.org/iso/home/store/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=46486

ISO: 14001:2004. [online] Letöltés időpontja: 2013. 11. 10. Hozzáférés:

http://www.iso.org/iso/home/store/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=31807

ISO: ISO/TS 16949:2009. [online] Letöltés időpontja: 2013. 11. 10. Hozzáférés:

http://www.iso.org/iso/home/store/catalogue_ics/catalogue_detail_ics.htm?csnumber=36155

KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL: A vállalkozások regionális sajátosságai, 2013.

[online] Letöltés időpontja: 2013. 10. 11. Hozzáférés:

<http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/regiok/orsz/vallalkregkul11.pdf> ISBN 978-963-235-441-5

NEMZETI FEJLESZTÉSI ÜGYNÖKSÉG - KPMG: A félidei értékelések szintézise (2007-2013). [online] Letöltés időpontja: 2013. 10. 16. Hozzáférés:

http://www.nfu.hu/a_felidei_ertekelesek_szintezise_2007_2013 PDF

NEMZETI FEJLESZTÉSI ÜGYNÖKSÉG: Ipartelepítés a régiókban. Pályázati felhívás.

[online] Letöltés időpontja: 2013. 11. 12. Hozzáférés: <http://www.nfu.hu/doc/2901> PDF

NEMZETI FEJLESZTÉSI ÜGYNÖKSÉG: Pályázó Tájékoztató. [online] Letöltés időpontja:

2013. 11. 14. Hozzáférés: <http://emir.nfu.hu/main/>

NEMZETI FEJLESZTÉSI ÜGYNÖKSÉG: Új Magyarország Fejlesztési Terv. [online]

Letöltés időpontja: 2013. 10. 16. Hozzáférés:

http://www.nfu.hu/umft_operativ_programok

NEMZETI FEJLESZTÉSI ÜGYNÖKSÉG: Az Új Széchenyi Terv akciótervei 2011-13.

[online] Letöltés időpontja: 2013. 10. 09. Hozzáférés: <http://www.nfu.hu/doc/2670> PDF

RÁNKY Anna – JOBBÁGY Valér: A Nemzeti Fejlesztési Tervről röviden. In: Európai Füzetek sorozat, 2003/ 16. szám. (Budapest: Miniszterelnöki Hivatal Kormányzati Stratégiai Elemző Központ, 2003.) ISSN 1589-4509

TÉRPORT: Új Széchenyi Terv. [online] Letöltés időpontja: 2013. 10. 21. Hozzáférés:

http://www.terport.hu/webfm_send/535 PDF

UNIRIV KFT. AKTIVÁLÁSI JEGYZŐKÖNYVEI, 2013

UNIRIV KFT. AKTUÁLIS KATALÓGUSA, 2013

UNIGALV KFT. (ed.): Beszámoló 2012 (PDF)

UNIRIV KFT. (ed.): Beszámoló 2012 (PDF)

UNIRIV KFT.: NYDOP – 1.3.1/E-11 Ipartelepítés pályázati dokumentációja

UNIRIV KFT.: Optikai válogató berendezés, mint minőségfejlesztés. [online] Letöltés

időpontja: 2013. 11. 10. Hozzáférés:

http://www.uniriv.hu/index_hu.php?menu=7&aid=21

UNIRIV KFT. ÖNKÖLTSÉGSZÁMÍTÁSI SZABÁLYZATA, 2012

UNIRIV KFT.: Partnereink. [online] Letöltés időpontja: 2013. 09. 18. Hozzáférés:

http://uniriv.hu/index_hu.php?menu=4

UNIRIV KFT. PÉNZKEZELÉSI SZABÁLYZATA, 2013

UNIRIV KFT.: Uniriv Kft. technológiai fejlesztése eszközbeszerzés segítségével. [online]

Letöltés időpontja: 2013. 11. 10. Hozzáférés:

http://uniriv.hu/index_hu.php?menu=7&aid=15

ÁBRÁK ÉS TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

ÁBRAJEGYZÉK

1. számú ábra: Az ERFA jellemzőinek változásai
2. számú ábra: A gyártott kötőelem (szegecs) felépítése
3. számú ábra: Az Uniriv Kft. gazdasági kapcsolataiban érintett országok
4. számú ábra: Az optikai válogatógép munka közben
5. számú ábra: A pályázat megvalósításának részfolyamatai

TÁBLÁZATJEGYZÉK

1. számú táblázat: Az ÚMFT helyzetértékelésének és fejlesztési területeinek kapcsolata, 2007
2. számú táblázat: A vállalkozások árbevételének és beruházásainak kapcsolata, 2011
3. számú táblázat: A konszolidálás előtti összevont értékek a kapcsolt vállalkozásokban, 2011-2012
4. számú táblázat: Az elmúlt három év nyertes pályázatainak főbb adatai az Uniriv Kft-nél
5. számú táblázat: Az Ipartelepítés című pályázat támogatási szerződésének főbb adatai az Uniriv Kft-nél
6. számú táblázat: Az Ipartelepítés című pályázat tevékenységei
7. számú táblázat: Az Ipartelepítés című pályázathoz kapcsolódó pénzügyi ütemterv és a számlák tényleges összegei
8. számú táblázat: Az Ipartelepítés című pályázat jóváhagyott Időközi kifizetési igényeinek pénzügyi adatai
9. számú táblázat: Az Ipartelepítés című pályázat költségvetésének módosításai
10. számú táblázat: Az Ipartelepítés című pályázat időszakos elszámolásaihoz tartozó készülségi fokok
11. számú táblázat: Az Ipartelepítés című pályázat során aktivált eszközök értéke és a projekt költsége
12. számú táblázat: Az Ipartelepítés című pályázat során aktivált eszközök értékének megoszlása

13. számú táblázat: Az Ipartelepítés című pályázat Támogatott ingatlanok számláján nyilvántartott eszközeinek alkalmazott értékcsökkenési leírási kulcsai és a várható használati idők

14. számú táblázat: Az Ipartelepítés című pályázat megvalósításához felhasznált források és megoszlásuk

15. számú táblázat: Az Ipartelepítés című pályázat Támogatott ingatlanok számláján nyilvántartott eszközök utáni időbeli elhatárolás feloldása az első évben

16. számú táblázat: Az Ipartelepítés című pályázat Ingatlanok számláján nyilvántartott eszközeinek alkalmazott értékcsökkenési leírási kulcsai és a várható használati idők

MELLÉKLETEK

1. számú melléklet: A működő vállalkozások árbevétele, 2011
2. számú melléklet: A vállalkozások beruházásai létszám-kategória szerint, 2011
3. számú melléklet: A vállalkozások beruházásai anyagi-műszaki összetétel szerint, 2011
4. számú melléklet: A vállalkozások nettó árbevétele létszám-kategória szerint, 2011
5. számú melléklet: A foglalkoztatottak száma a vállalkozásoknál a szervezetek létszám-kategóriája szerint, 2011
6. számú melléklet: Konszolidálás előtti értékek részletezése az Unigalv és Uniriv vállalkozásoknál
7. számú melléklet: Kapott támogatási összegek számlák szerinti részletezése az Uniriv Kft-nél
8. számú melléklet: Az Ipartelepítés című pályázat során aktivált eszközök költségei
9. számú melléklet: Az Ipartelepítés című pályázat Támogatott ingatlanok számláján nyilvántartott eszközök utáni időbeli elhatárolás feloldásának részletes adatai (maradványérték nélkül)
10. számú melléklet: A Támogatás által indukált beruházások nagysága indikátor számítási módja és értéke a 2012-es évre
11. számú melléklet: A Bruttó hozzáadott érték indikátor számítási módja és értéke a 2012-es évre

1. számú melléklet

A működő vállalkozások árbevétele, 2011					
Régió	Millió forint	Megoszlása, %	Egy vállalkozásra jutó árbevétel, millió forint		
			összesen	ebből:	
				kis- és közép- vállalkozások	nagyvállalatok
Közép-Magyarország	41 503 420	54,7	153	93	44 961
Közép-Dunántúl	8 927 254	11,8	134	50	50 852
Nyugat-Dunántúl	6 414 245	8,4	98	48	34 087
Dél-Dunántúl	3 584 241	4,7	64	41	28 384
Észak-Magyarország	4 788 790	6,3	86	45	36 068
Észak-Alföld	5 610 430	7,4	74	49	22 058
Dél-Alföld	5 106 795	6,7	68	51	18 014
Ország összesen	75 935 176	100,0	114	66	38 187

Forrás: KSH: A vállalkozások regionális sajátosságai 2013, p. 19.

2. számú melléklet

A vállalkozások beruházásai létszám-kategória szerint, 2011							
(milliárd forint)							
Régió	1-9 fő	10-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250-999 fő	1000 és több fő	Összesen
Közép-Magyarország	264	60	84	162	174	311	1055
Közép-Dunántúl	51	15	24	62	100	88	340
Nyugat-Dunántúl	43	17	67	52	89	216	484
Dél-Dunántúl	36	11	19	84	44	44	239
Észak-Magyarország	24	11	20	44	46	104	250
Észak-Alföld	45	18	29	73	93	66	325
Dél-Alföld	42	23	34	93	49	109	349
Ország összesen							
a)	505	155	280	584	606	973	3103

a) Az országhatáron kívüli beruházásokkal együtt.

Forrás: KSH: A vállalkozások regionális sajátosságai 2013, p. 50.

3. számú melléklet

A vállalkozások beruházásai anyagi-műszaki összetétel szerint, 2011				
(milliárd forint)				
Régió	Épületek, egyéb építmények	Gépek, berendezések, járművek	Egyéb	Összesen
Közép-Magyarország	467	586	3	1055
Közép-Dunántúl	124	210	6	340
Nyugat-Dunántúl	213	267	4	484
Dél-Dunántúl	93	141	5	239
Észak-Magyarország	81	166	2	250
Észak-Alföld	156	160	9	325
Dél-Alföld	141	194	14	349
Ország összesen	1277	1784	42	3103

Forrás: KSH: A vállalkozások regionális sajátosságai 2013, p. 49.

4. számú melléklet

A vállalkozások nettó árbevétele létszám-kategória szerint, 2011							
(milliárd forint)							
Régió	1-9 fő	10-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250-999 fő	1000 és több fő	Összesen
Közép-Magyarország	9113	3207	4622	8375	6234	9952	41503
Közép-Dunántúl	1193	450	599	1091	2543	3051	8927
Nyugat-Dunántúl	1154	442	489	1024	986	2321	6414
Dél-Dunántúl	951	325	368	606	526	808	3584
Észak-Magyarország	994	273	321	929	599	1674	4789
Észak-Alföld	1359	487	559	1308	1097	800	5610
Dél-Alföld	1452	572	649	1137	1023	274	5107
Ország összesen	16216	5756	7607	14470	13008	18878	75935

Forrás: KSH: A vállalkozások regionális sajátosságai 2013, p. 45.

5. számú melléklet

A foglalkoztatottak száma a vállalkozásoknál a szervezetek létszám-kategóriája szerint, 2011							
(ezer fő)							
Régió	1-9 fő	10-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250-999 fő	1000 és több fő	Összesen
Közép-Magyarország	428	105	107	182	131	252	1206
Közép-Dunántúl	104	23	24	42	41	56	290
Nyugat-Dunántúl	103	23	23	45	40	23	258
Dél-Dunántúl	87	18	20	33	17	18	193
Észak-Magyarország	87	17	18	37	24	26	209
Észak-Alföld	120	26	30	54	33	18	280
Dél-Alföld	122	29	32	50	29	12	274
Ország összesen	1051	242	253	444	314	405	2708

Forrás: KSH: A vállalkozások regionális sajátosságai 2013, p. 52.

6. számú melléklet

Konszolidálás előtti értékek részletezése az Unigalv és Uniriv vállalkozásoknál						
Vállalat	Mérlegfőösszeg (Ft)		Árbevétel (Ft)		Foglalkoztatottak átlagos állományi létszáma (fő)	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Uniriv Kft.	1 002 151 000	1 682 699 000	1 155 209 000	1 243 244 000	79	80
Unigalv Kft.	270 648 000	298 847 000	121 151 000	106 200 000	7	8
Összesen	1 272 799 000	1 981 546 000	1 276 360 000	1 349 444 000	86	88

Forrás: saját szerkesztés (az Unigalv és az Uniriv beszámolóinak adatait felhasználva)

7. számú melléklet

Kapott támogatási összegek számlák szerinti részletezése az Uniriv Kft.-nél			
Számlák	Nettó érték (Ft) - Elfogadott számlaérték	Támogatás összege (Ft)	Támogatások összesítés kifizetési igények szerint (Ft)
I. részszámla	98 337 754 Ft	39 163 631 Ft	
II. részszámla	57 733 876 Ft	22 992 880 Ft	
III. részszámla	50 318 832 Ft	20 039 792 Ft	
IV. részszámla	42 558 336 Ft	16 949 126 Ft	99 145 429 Ft
Előleg	100 000 000 Ft	39 825 631 Ft	
Előleg	30 000 000 Ft	11 947 689 Ft	
V. részszámla	78 510 182 Ft	31 267 176 Ft	83 040 496 Ft
VI. részszámla	10 071 594 Ft	4 011 076 Ft	4 011 076 Ft
Végszámla	15 478 233 Ft	6 164 304 Ft	6 164 304 Ft
Összesen:	483 008 807 Ft	192 361 305 Ft	192 361 305 Ft

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. pályázati dokumentációjának adatait felhasználva)

8. számú melléklet

Az Ipartelepítés című pályázat során aktivált eszközök költségei												
Megnevezés	Telek értéke (Ft)	Teljesítés értéke (Ft)	Épület értéke (Ft)	Épületen kívüli munka (gázv.) értéke (Ft)	Villany-szerelés értéke (Ft)	Víz, szennyvíz, csatorna értéke (Ft)	Tűzváltató értéke (Ft)	Út, járda, parkoló értéke (Ft)	Áram-hálózati csatlakozás értéke (Ft)	Külső út értéke (Ft)	Kerítés értéke (Ft)	Összes érték (Ft)
Műszaki, építészeti vizsgálat	0	0	2 250 000	0	0	0	0	0	0	0	0	2 250 000
Kivitelező számlája	0	0	454 459 486	0	0	19 841 737	6 557 509	28 778 423	0	5 145 000	5 855 000	520 637 155
Hatósági díjak	5 450 706	0	76 200	0	0	0	0	0	0	224 800	0	5 751 706
Szolgáltatás	168 800	0	246 400	458 440	2 824 900	0	0	0	8 691 757	0	0	12 390 297
Ügyvédi díj	6 000	0	37 500	0	0	0	0	0	0	0	0	43 500
Aktiválás előtti kamat	0	0	2 219 544	0	0	0	0	0	0	0	0	2 219 544
Egyéb	9 912 400	1 204 025	1 994 395	0	0	200 000	265 940	0	0	0	0	13 576 760
Összesen:	15 537 906	1 204 025	461 283 525	458 440	2 824 900	20 041 737	6 823 449	28 778 423	8 691 757	5 369 800	5 855 000	556 868 962

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. pályázati dokumentációjának adatait felhasználva)

9. számú melléklet

Az Ipartelepítés című pályázat Támogatott ingatlanok számláján nyilvántartott eszközök utáni időbeli elhatárolás feloldásának részletes adatai (maradványérték nélkül)								
Év	Épület	Épületen kívüli munka (gázvezeték)	Villany-szerelés	Víz, szennyvíz, csatorna	Tűzvíz-tározó	Út, járda, parkoló	Éves écs összege (Ft)	Feloldandó támogatás
0	5 346 855	15 976	131 261	349 220	79 264	334 303	6 256 880	2 318 100
1	9 205 671	27 506	225 992	601 252	136 469	575 568	10 772 458	3 991 068
2	9 205 671	27 506	225 992	601 252	136 469	575 568	10 772 458	3 991 068
3	9 205 671	27 506	225 992	601 252	136 469	575 568	10 772 458	3 991 068
4	9 205 671	27 506	225 992	601 252	136 469	575 568	10 772 458	3 991 068
5	9 205 671	27 506	225 992	601 252	136 469	575 568	10 772 458	3 991 068
6	9 205 671	27 506	225 992	601 252	136 469	575 568	10 772 458	3 991 068
7	9 205 671	27 506	225 992	601 252	136 469	575 568	10 772 458	3 991 068
8	9 205 671	27 506	225 992	601 252	136 469	575 568	10 772 458	3 991 068
9	9 205 671	27 506	225 992	601 252	136 469	575 568	10 772 458	3 991 068
10	9 205 671	27 506	225 992	601 252	136 469	575 568	10 772 458	3 991 068
11	9 205 671	27 506	225 992	601 252	136 469	575 568	10 772 458	3 991 068
12	9 205 671	27 506	207 727	601 252	136 469	575 568	10 754 193	3 984 301
13	9 205 671	27 506		601 252	136 469	575 568	10 546 466	3 907 340
14	9 205 671	27 506		601 252	136 469	575 568	10 546 466	3 907 340
15	9 205 671	27 506		601 252	136 469	575 568	10 546 466	3 907 340
16	9 205 671	27 506		601 252	136 469	575 568	10 546 466	3 907 340
17	9 205 671	2 361		601 252	136 469	575 568	10 521 321	3 898 024
18	9 205 671			601 252	136 469	575 568	10 518 960	3 897 150
19	9 205 671			601 252	136 469	575 568	10 518 960	3 897 150
20	9 205 671			601 252	136 469	575 568	10 518 960	3 897 150
21	9 205 671			601 252	136 469	575 568	10 518 960	3 897 150
22	9 205 671			601 252	136 469	575 568	10 518 960	3 897 150
23	9 205 671			601 252	136 469	575 568	10 518 960	3 897 150
24	9 205 671			601 252	136 469	575 568	10 518 960	3 897 150
25	9 205 671			601 252	136 469	575 568	10 518 960	3 897 150
26	9 205 671			601 252	136 469	575 568	10 518 960	3 897 150
27	9 205 671			601 252	136 469	575 568	10 518 960	3 897 150
28	9 205 671			601 252	136 469	575 568	10 518 960	3 897 150
29	9 205 671			601 252	136 469	575 568	10 518 960	3 897 150
30	9 205 671			601 252	136 469	575 568	10 518 960	3 897 150
31	9 205 671			601 252	136 469	575 568	10 518 960	3 897 150
32	9 205 671			601 252	136 469	575 568	10 518 960	3 897 150
33	9 205 671			452 449	136 469	575 568	10 370 157	3 842 020
34	9 205 671				136 469	575 568	9 917 708	3 674 393
35	9 205 671				136 469	575 568	9 917 708	3 674 393
36	9 205 671				136 469	575 568	9 917 708	3 674 393
37	9 205 671				136 469	575 568	9 917 708	3 674 393

Év	Épület	Épületen kívüli munka (gázvezeték)	Villany-szerelés	Víz, szennyvíz, csatorna	Tűzvíz-tározó	Út, járda, parkoló	Éves écs összege (Ft)	Feloldandó támogatás
38	9 205 671				136 469	575 568	9 917 708	3 674 393
39	9 205 671				136 469	575 568	9 917 708	3 674 393
40	9 205 671				136 469	575 568	9 917 708	3 674 393
41	9 205 671				136 469	575 568	9 917 708	3 674 393
42	9 205 671				136 469	575 568	9 917 708	3 674 393
43	9 205 671				136 469	575 568	9 917 708	3 674 393
44	9 205 671				136 469	575 568	9 917 708	3 674 393
45	9 205 671				136 469	575 568	9 917 708	3 674 393
46	9 205 671				136 469	575 568	9 917 708	3 674 393
47	9 205 671				136 469	575 568	9 917 708	3 674 393
48	9 205 671				136 469	575 568	9 917 708	3 674 393
49	9 205 671				136 469	575 568	9 917 708	3 674 393
50	3 858 815				57 205	241 266	4 157 286	1 540 225
Összesen:	460 283 525	458 440	2 824 900	20 041 737	6 823 449	28 778 423	519 210 474	192 361 305

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. pályázati dokumentációjának adatait felhasználva)

10. számú melléklet:

A Támogatás által indukált beruházások nagysága indikátor számítási módja és értéke a 2012-es évre

Támogatás által indukált beruházások nagysága 370.087.416 Ft

Projekt elszámolható összes költsége: 504.540.245 Ft

- Regionális Operatív Program keretében megítélt támogatás: - 192.361.305 Ft

+ Projektgazda egyéb saját beruházásai: + 57.908.476 Ft

+ A támogatott ipari parkban, iparterületen már korábban is

telephellyel rendelkező, illetve újonnan betelepülő vállalkozások

saját beruházásai a támogatott ipari parkban, iparterületen + 0 Ft

Összesen: 370.087.416 Ft

Forrás: Uniriv Kft. pályázati dokumentációja

11. számú melléklet:

A Bruttó hozzáadott érték indikátor számítási módja és értéke a 2012-es évre

Bruttó hozzáadott érték		482.952 eFt
Nettó árbevétel:		1.243.244 eFt
+ Saját előállítású eszközök aktivált értéke:	+	0 eFt
- Eladott áruk beszerzési értéke:	-	278.898 eFt
- Közvetített szolgáltatások értéke:	-	0 eFt
+ Saját termelésű készletek állományváltozása:	+	66.034 eFt
- Anyag- és energiaköltség:	-	376.314 eFt
- Igénybe vett szolgáltatás:	-	165.545 eFt
- Egyéb szolgáltatás:	-	5.569 eFt
+ Termék- és termelési támogatások:	+	0 eFt
- Termék- és termelési adók:	-	0 eFt
Összesen:		482.952 eFt

Forrás: Uniriv Kft. pályázati dokumentációja

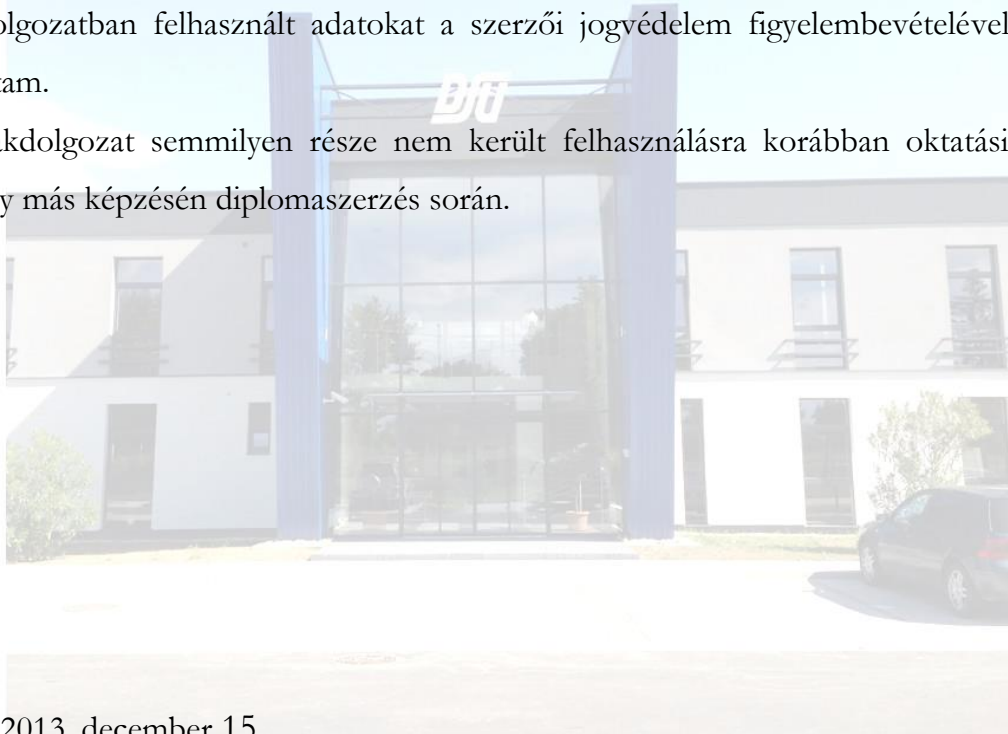

SZERZŐI NYILATKOZAT

Alulírott **Csizmadia Eszter** büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a szakdolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen szakdolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerezés során.

Csepreg, 2013. december 15.

---

hallgató aláírása

ÖSSZEFOGLALÁS

Az Európai Unió által támogatott pályázatok elszámolási sajátosságai az Uniriv Ipari és Kereskedelmi Kft-nél

Csizmadia Eszter

Nappali BA/ Pénzügy és Számvitel Szak/ Számvitel Szakirány

Napjainkban már nem található olyan személy, aki ne tudna példát mondani arra, hogy „pályázat segítségével megvalósított projekt”. A pályázati pénzek területe szinte önálló piaccá vált: szabályokkal, intézményrendszerrel a háttérben, lehetőségekkel és versengő gazdasági szereplőkkel a másik oldalon.

Részleteit tekintve azonban már korántsem ilyen egyszerű a kép. Minden mozzanat sok munkát és alaposítást kíván. Kezdve az intézményrendszerrel, mely egészen az Európai Bizottságig ér. A versenyképesség, kohézió és együttműködés uniós jelmondata egy folyamatosan változó környezetben csak nehezen érvényesíthető. Ellentétek alakulnak ki a vezetők és egy tagállam, valamint a tagországok között is. Előfordulhat, hogy egy tagállam egyéni céljai nem teljesen illeszkednek a közösségi érdekekbe; ilyenkor a végleges megegyezés hónapokat vehet igénybe. Szüntelenül merülnek fel újabb és újabb akadályok a közösségi célok megvalósítása közben, legyen az egyet nem értés, vagy akár egy gazdasági válság. Ezen a képlékeny talajon kell kialakítani és sikeresen fenntartani az egységes és versenyképes Európát.

A szabályok felállításával és pénzügyi segítség rendszerének kialakításával a kezdeti lépések talán már megtörténtek, de vannak kétségek. Bár a pályázatok folyamata és felépítése azonos, mégis többnyire hosszadalmas és nagyfokú részletezettsége miatt meglehetősen bonyolult. A részletesség bármifajta elszámolás területén már önmagában problémaforrás lehet: a késések és csúszások egyik legfőbb oka. Felvetődik a kérdés: hogyan szolgálja így a regionális politika a jelszóként szolgáló hatékonyságot?

A másik oldalról vizsgálva azonban látható, hogy a sokszínű lehetőség végső soron a társadalom és a gazdaság fejlesztésének elengedhetetlen része lett. Még ha egy gazdaság kevésbé fejlett is, mint környezete, sokat mond róla, hogyan

használja ki lehetőségeit, mely egyben erősségeit is tükrözi. Egy teljes államot pedig leginkább annak gazdasági szereplőivel lehet jellemezni, az egyes szervezetek, személyek tevékenységeivel, munkájával. Az Európai Unió által társfinanszírozott projektek sokasága bár látszólag túlságosan körülményes és kevésbé hatékony, közelebről nézve mégis jelentős támogatást nyújt. Talán egy gazdálkodó általa éri el céljait, fejlődik, innovatív megoldásokra kényszerül, melyek segítenek piaci pozíciójának, versenyképességének megőrzésében vagy előmozdításában. Ez pedig a környezetére is hatással lehet, amely egyre szélesebb körben gyűrűzhet tovább.

Természetesen mint minden üzleti környezetben, ebben is megtalálható kockázat. Egyrészt abban, hogy a meghirdetett pályázat valóban elősegíti-e a fejlődést, másrészt pedig abban, hogy a pályázó képes-e megfelelően teljesíteni vállalásait. Az előbbiről közösségi szinten már szó esett, tagállami szinten pedig a pályázó elköteleződésétől függ. Valóban azt a pályázatot választja-e ki, mely leginkább szolgálja előrehaladását? Általánosságban tekintve mindig felmerülhet a sikertelen pályázat, amely megnöveli a költségeket; a vállalt kötelezettségek nem teljesítése, amely szankciókat vonhat maga után; a projekt megvalósítása közben felmerülő likviditási problémák, melyek akár a szervezetek, személyek eladósodását is eredményezhetik. A sikeres pályázati folyamat és projektmegvalósítás azonban jelzésértékű lehet. Mutatja a pályázó elkötelezettségét céljai iránt, az ambícióját, és az eredményes lezárás bizonyítékot is szolgáltat erősödő piaci helyzetére és önfenntartására.

Dolgozatomban törekedtem arra, hogy a fenti problémákat egy konkrét pályázati folyamaton keresztül szemléltessem. Az intézményrendszer ismerete és a környezet jelenlegi állapotának jellemzése szükségszerű. Az általam választott Uniriv Kft. bemutatása a régiók helyzetének leírásába illeszkedő, átlagos középvállalkozásnak tekinthető. Éppen ezért a cég stratégiájának megfelelő pályázati lehetőségek igénybevétele a vállalati sajátosságok nélkül fontos jellemző a térség gazdaságában. A projekten keresztül bemutatathatók a korábban említett kockázatok, a részletesség és alaposág hatásai az elszámolásokon belül, valamint a monitoring eszközök bemutatásával a hatékonyság problémaköre is végigkövethető. A több száz oldalnyi dokumentáció összefoglalásával véleményem szerint egységes kép kapható a projekt feldolgozásának alapjaihoz.